

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 1

1

КЛАС

ОЛЕКСАНДР ІСТЕР

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник
для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

Частина 1

учня/учениці _____ класу

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ ТОВ «Генеза» 2023

УДК
І

Схвалено для використання в освітньому процесі
(20.01.2023, протокол №1 засідання експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти; 05.01.2023, протокол №1 засідання експертної комісії антидискримінаційної експертизи; № 2.0015-2023 у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам)

Істер О. С.

І Математика : навч. посіб. для 1 кл. закл. заг. серед. освіти ; у 3-х ч. ; Ч. 1 / О. С. Істер. — Київ : ТОВ Генеза, 2023. — 64 с. : іл.

ISBN 978-966-11-_____-

Посібник у трьох частинах відповідає ТОП з математики для 1 класу, створений під керівництвом О.Я. Савченко, та охоплює матеріал до кожного уроку згідно з навчальним планом.

Має просту, зрозумілу й зручну для учасників освітнього процесу поурочну будову. Уроки об'єднано у вісім розділів і кожен присвячено певній темі, нове вводиться на основі діяльнісного методу навчання, закріплюється на практиці, за зразком, на основі спостережень, спонукання до вибору прийомів обчислень, формулювання висновків.

Диференційований підхід реалізовано за допомогою вправ підвищеної складності та цікавих задач. Українознавче наповнення простежується системно у рубриці "Україна - це ми!". Подано вправи для тренування математичного письма, забезпечено рефлексію.

Підходить як для очного, так і для дистанційного чи змішаного навчання. Ураховано інклюзію.

Для учнів 1 класу, учителів початкової школи, методистів, батьків.

УДК

ISBN 978-966-11-_____-

© Істер О. С., 2023
© «Генеза»,
оригінал-макет, 2023

Любі хлопчики й дівчата!

Щоб успішно нині жити,
Математику вивчайте
В оцифрованому світі.

Як зробити симпатичним
І комфортним світ навкруг?
Треба щоб математичним
Став у вас і зір, і слух!

Вчіться вправно рахувати,
Цифри старанно писати.
Для задачі розв'язання
Розум прагне тренування!

Тож до праці, геть журбу,
Опануйте лічбу!
Швидко труднощі долайте,
Шлях до знань свій прокладайте!

Умовні позначення:

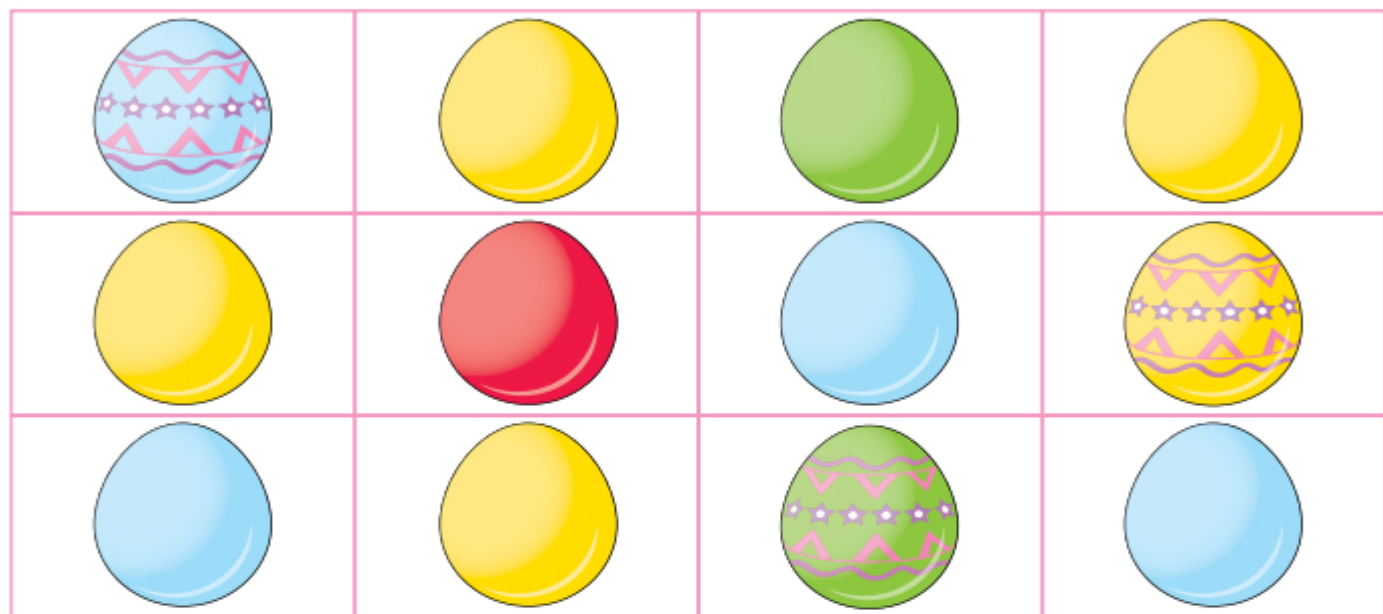
- — завдання в дочисловій частині
- — вправа підвищеної складності
- — завдання рубрики «Ми — українці!»
- — «життєва» задача
- — цікаві задачі — поміркуй, одначе
- — порівняй
- — устав відповідний знак
- — обчисли «кругові» вирази

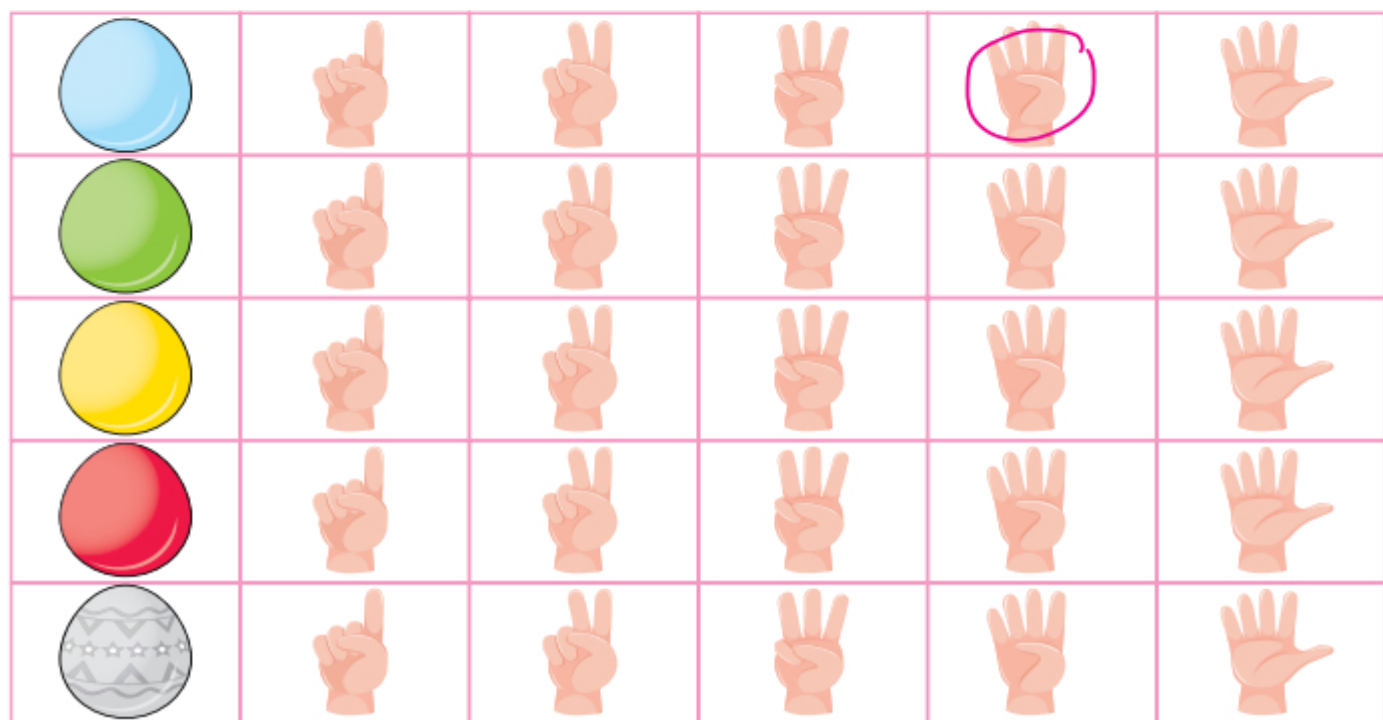
ВЛАСТИВОСТІ, ВІДНОШЕННЯ І ФОРМИ ОБ'ЄКТІВ. ЛІЧБА

ЛІЧБА ОБ'ЄКТІВ

 ● Полічи, скільки яєць кожного виду. Скільки писанок?

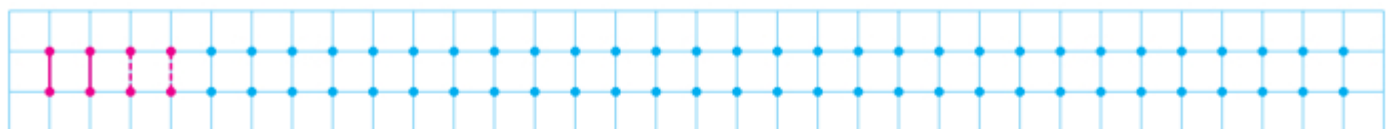

Познач отриману кількість яєць за зразком.

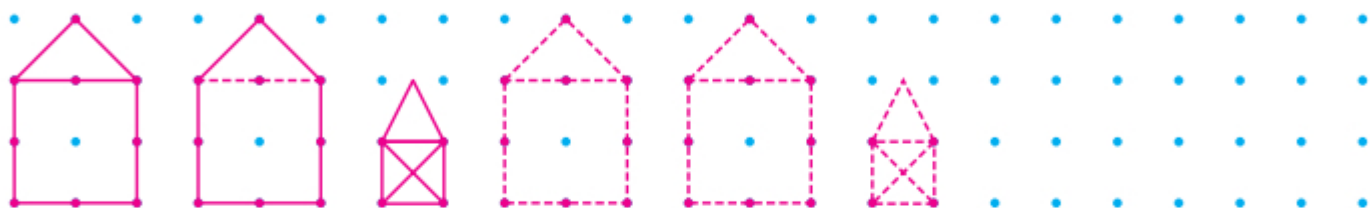

● Малюй по точках.

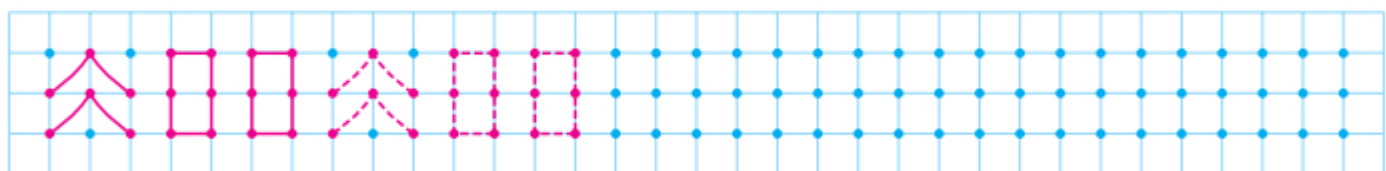
● З'єднай точки, як показано. Продовж малювати до кінця рядка.

● Продовж малювати до кінця рядка. Розфарбуй малі кружечки жовтим кольором, а великі — синім.

● Продовж візерунок.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією з деревом:

— корисно;

— цікаво;

— непогано;

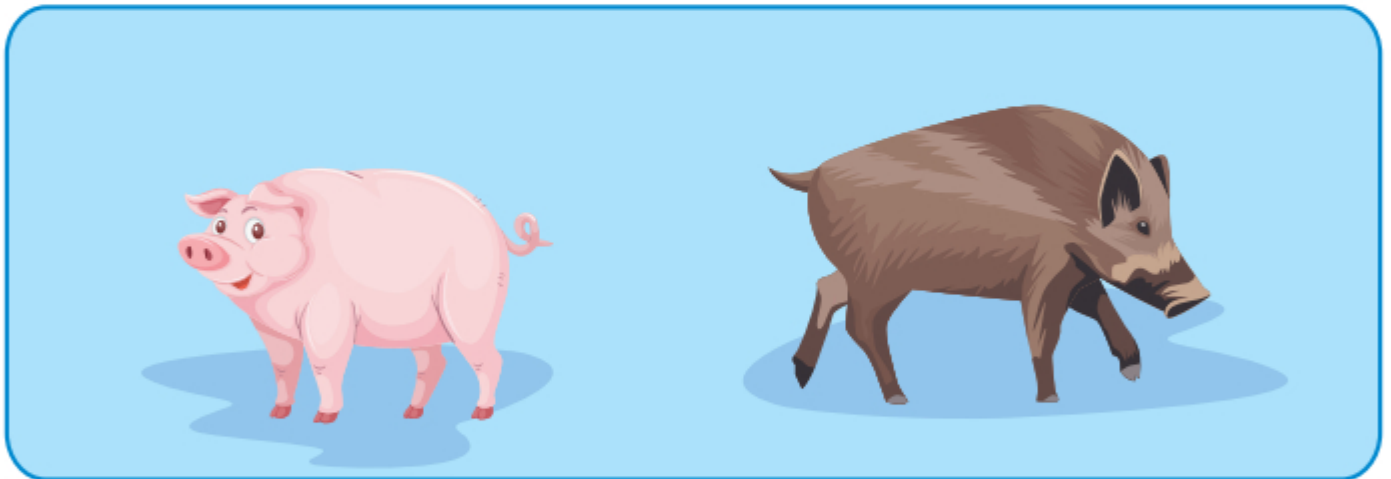

— марно.

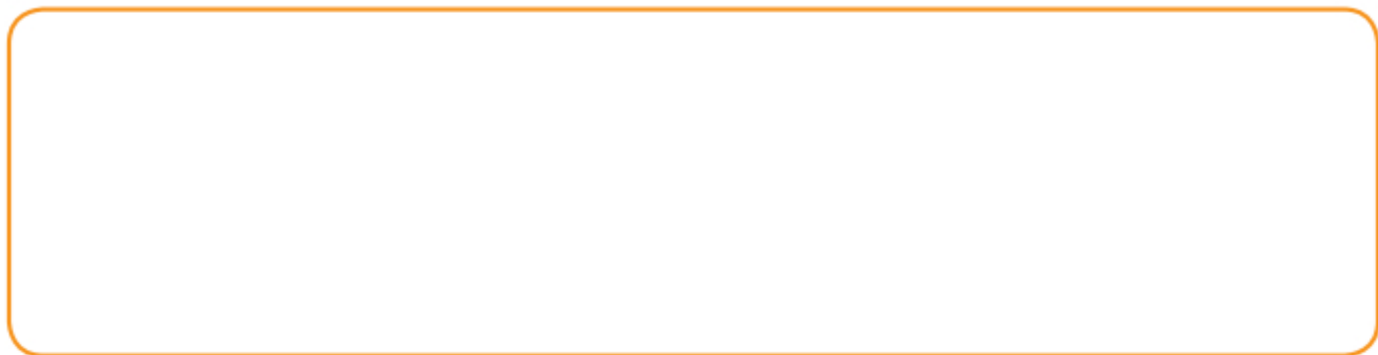
СПІЛЬНІ ТА ВІДМІННІ ОЗНАКИ ПРЕДМЕТІВ

● Розглянь малюнки. Хто на них зображений? Чим схожі та чим відрізняються тварини в кожній парі?

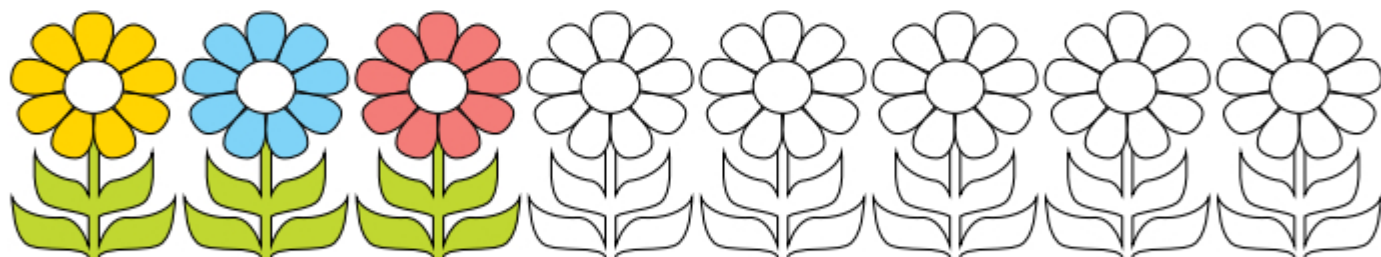
- Придумай і намалюй свій приклад.

- Знайди всі однакові квітки на малюнку.

- Розфарбуй.

- Малюй по точках.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ТРИКУТНИК, ПРЯМОКУТНИК, КВАДРАТ, КРУГ

● Запам'ятай назви фігур.

трикутник

прямокутник

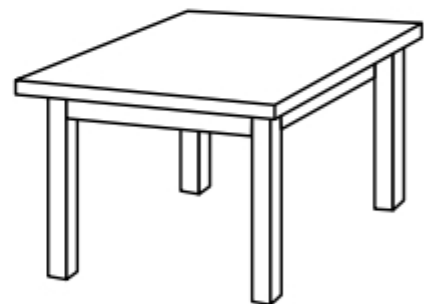
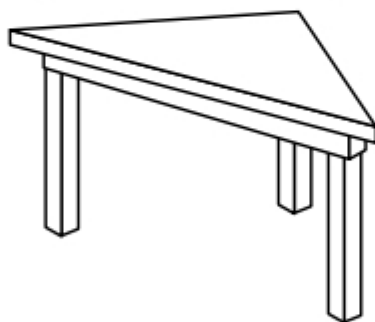
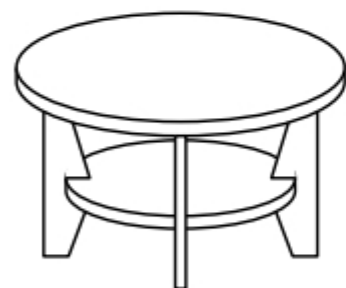
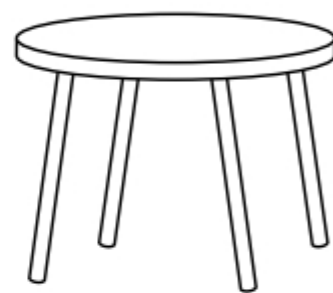
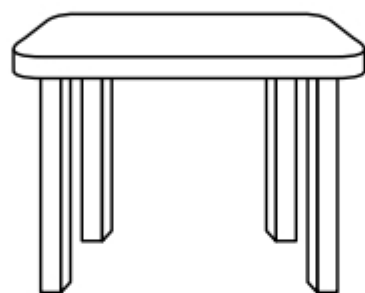
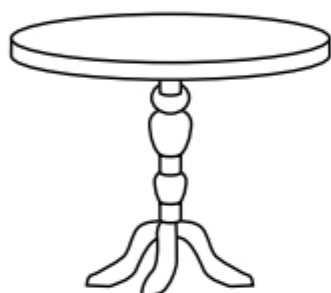

квадрат

круг

● Розфарбуй столи трикутної форми зеленим кольором, круглі — блакитним, квадратної — рожевим.

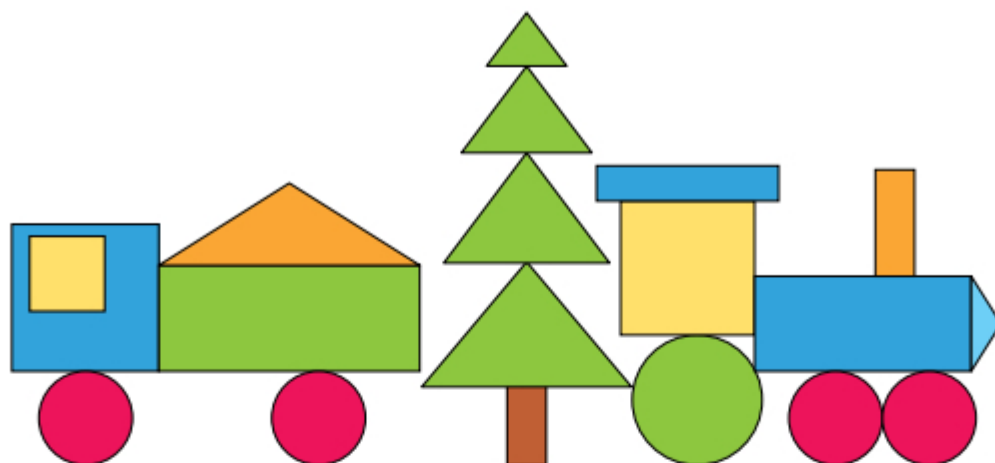

Покажи, скільки столів кожної форми розфарбовано. З'єднай за зразком.

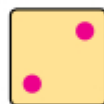

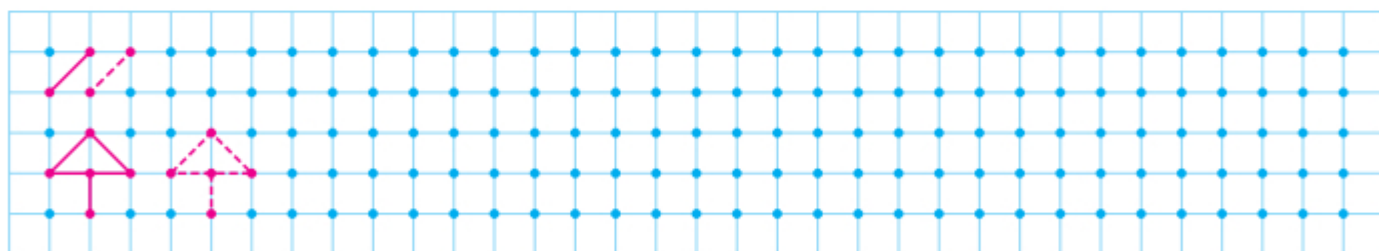
● Знайди на малюнку знайомі тобі фігури.

Покажи, скільки червоних кругів та жовтих квадратів на малюнку. З'єднай за зразком з попередньої вправи.

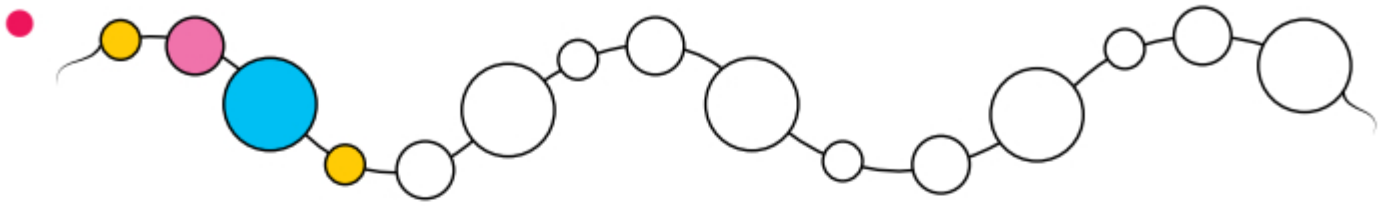
● Малюй за зразком.

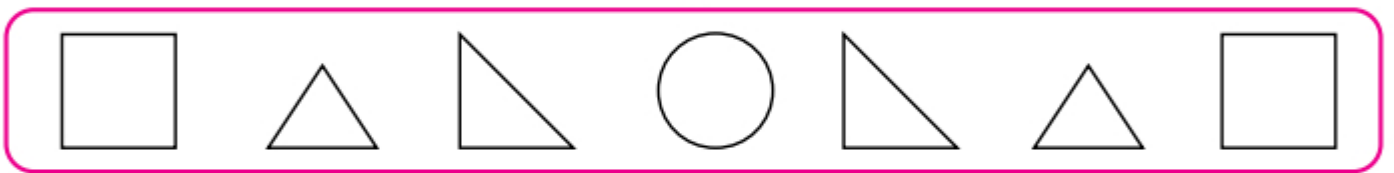
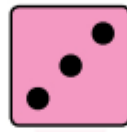
Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ОЗНАКИ ТА ВЛАСТИВОСТІ ПРЕДМЕТІВ. ФОРМА, РОЗМІР, КОЛІР

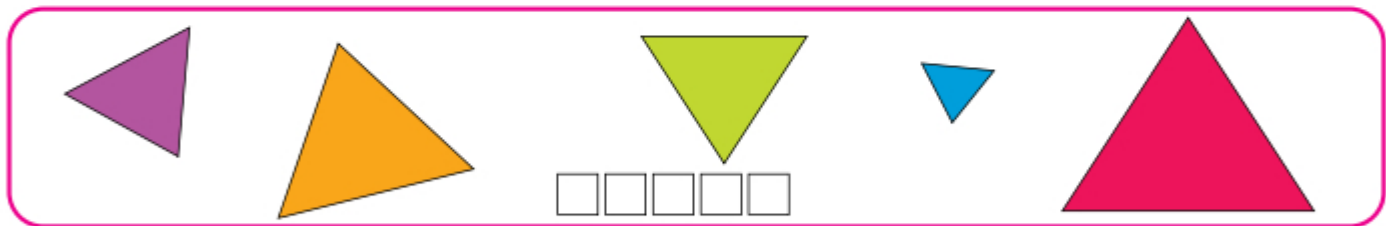
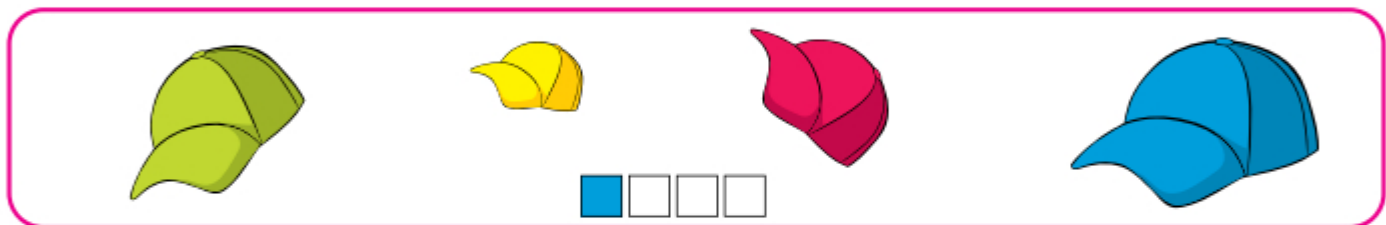
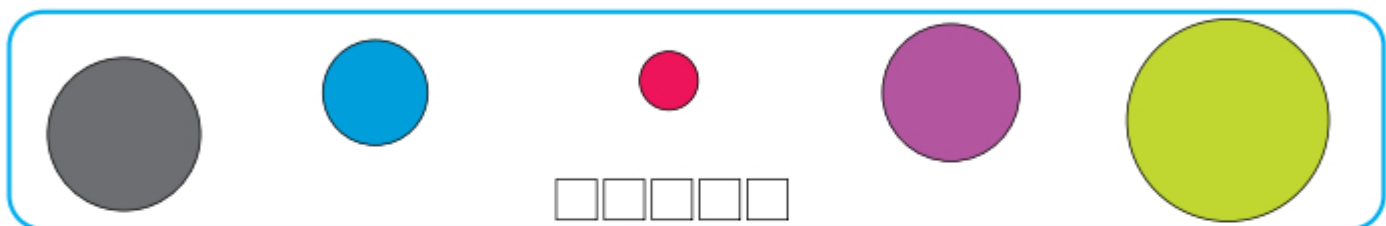

- Зафарбуй у кожному ряді стільки трикутників зазначеним кольором, скільки точок бачиш над рядком.

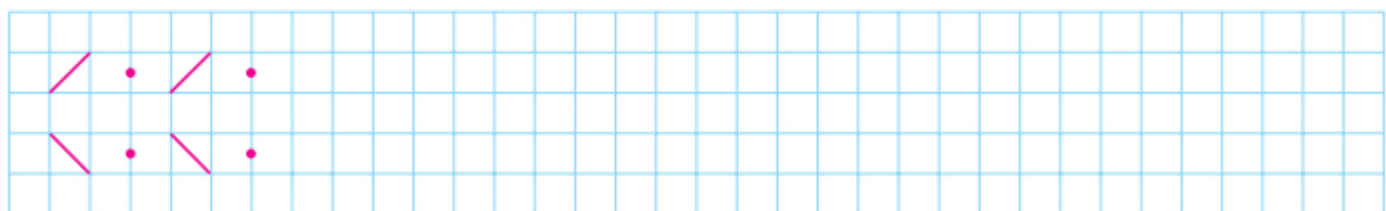

● Предмети й фігури в перших двох рамках угорі розташуй у порядку збільшення розміру. Предмети й фігури у двох рамках унизу — у порядку зменшення розміру. Познач це лініями за зразком.

● Малюй за зразком.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

МІЖ. УГОРІ. УНИЗУ. НА, НАД, ПІД. ПРАВОРУЧ. ЛІВОРУЧ

● Хто розташований:

— праворуч від лисички;

— ліворуч від собачки;

— між папугою і кішкою;

— ліворуч від папуги;

— праворуч від ведмедя;

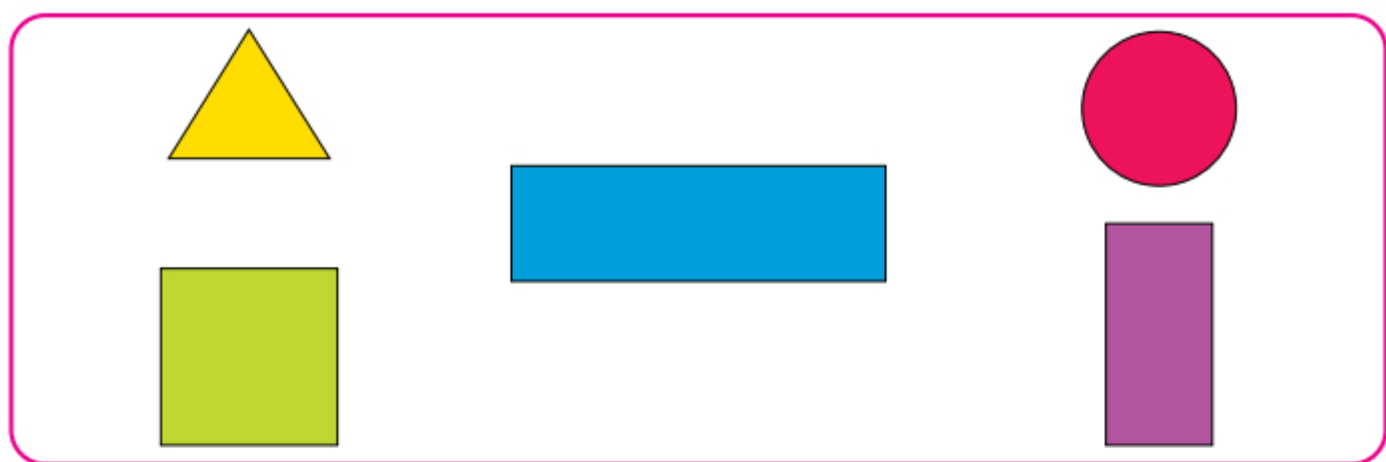
— між зайчиком і ведмедем?

● Що над деревом? Що на дереві? Хто (що) під деревом?

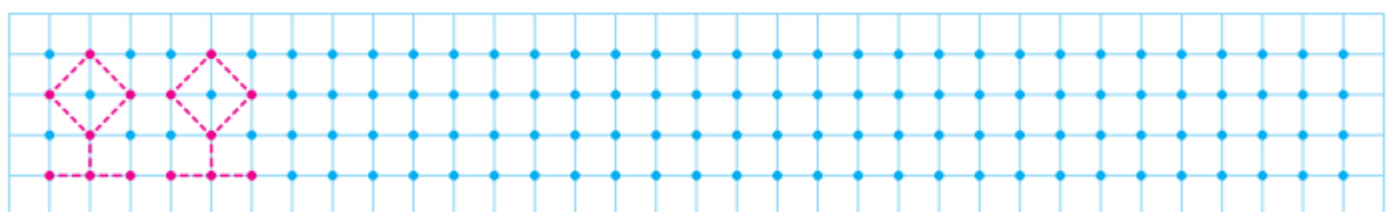
- Яка фігура розташована у верхньому правому куті? У нижньому правому куті? У нижньому лівому куті? У центрі? Де розташована фігура синього кольору? А зеленого?

- Намалюй свої фігури. Поясни, де що розташовано. Використовуй слова: *угорі, унизу, ліворуч, праворуч, між, над, під*.

- Малюй по точках. Розфарбуй перші три ліхтарики так, щоб ліворуч від червоного був зелений ліхтарик, а праворуч — жовтий. Продовж цей ряд.

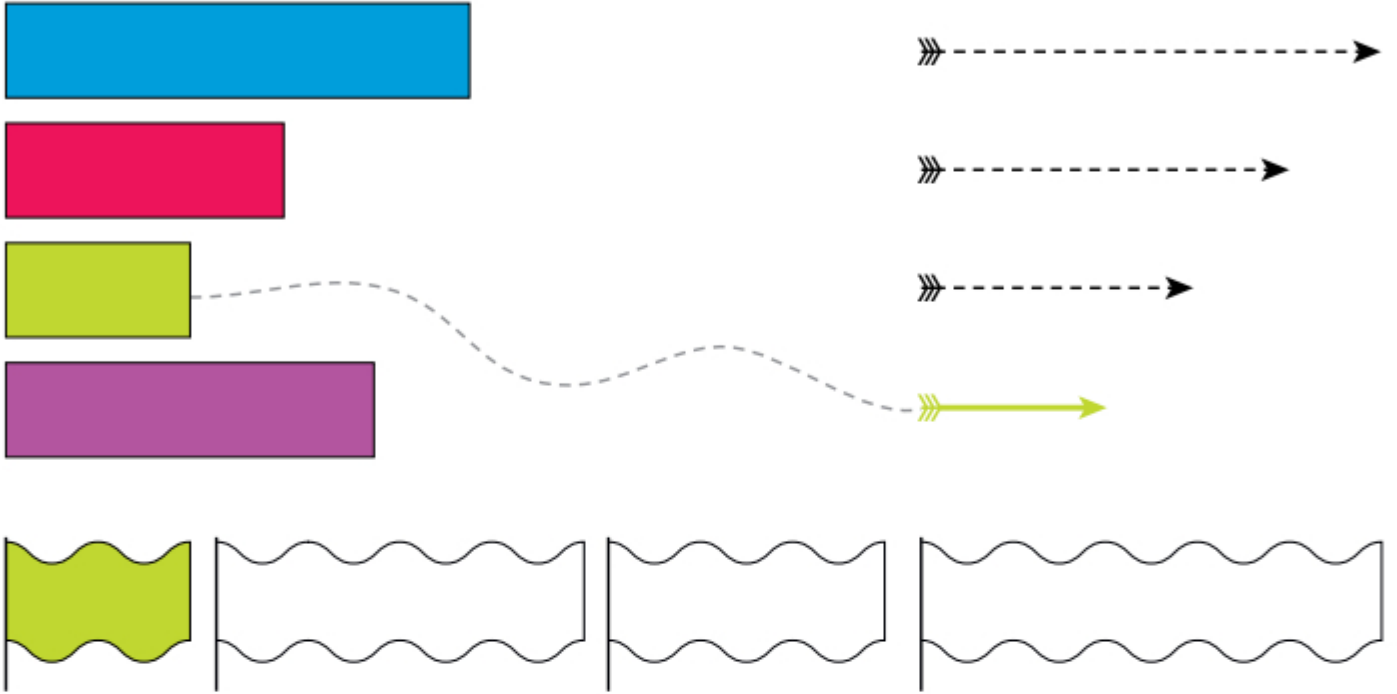
Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

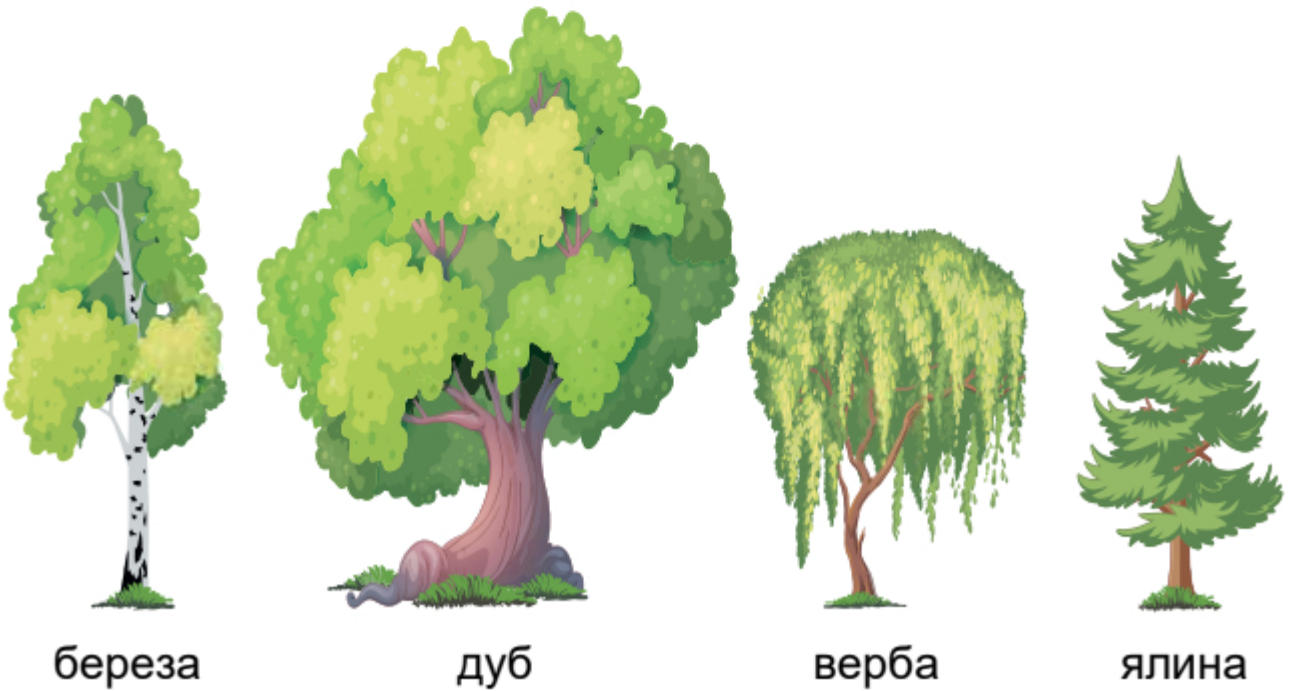

ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗА ДОВЖИНОЮ, ШИРИНОЮ, ВИСОТОЮ

● Визнач кольори стріл та прапорців. Розфарбуй.

● Яке дерево нижче від ялини? Вище за березу? Нижче від дуба, але вище за ялину?

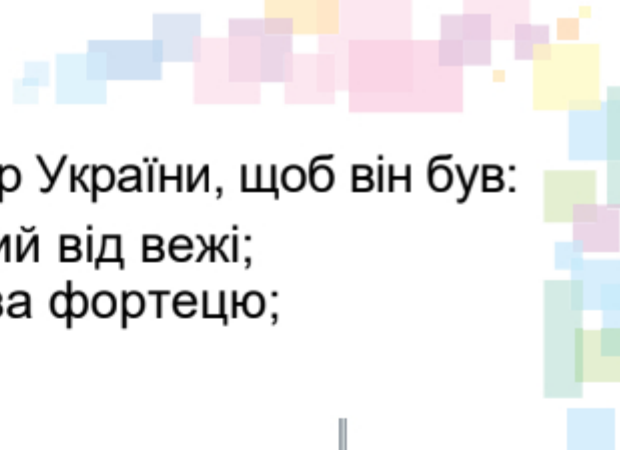

береза

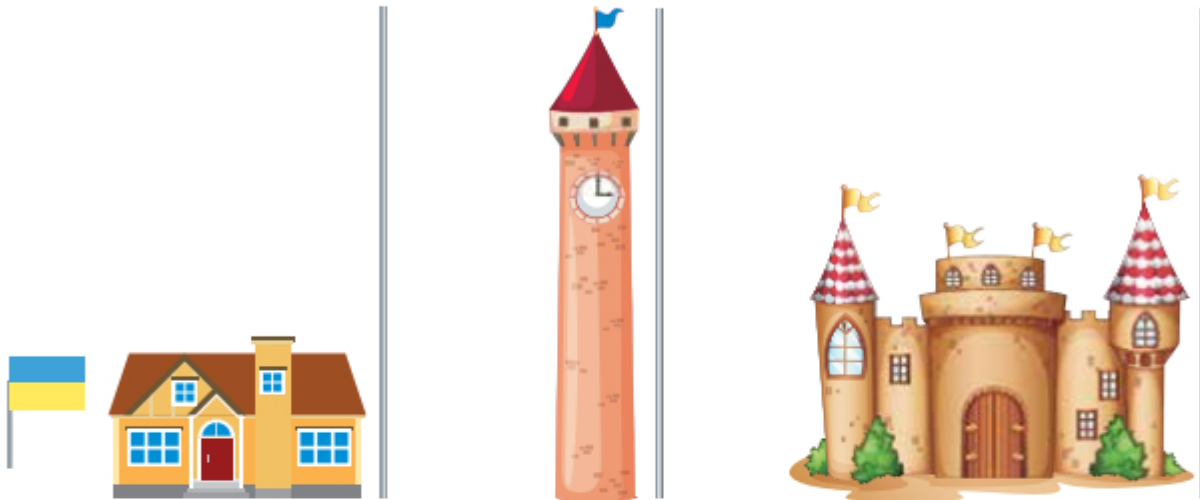
дуб

верба

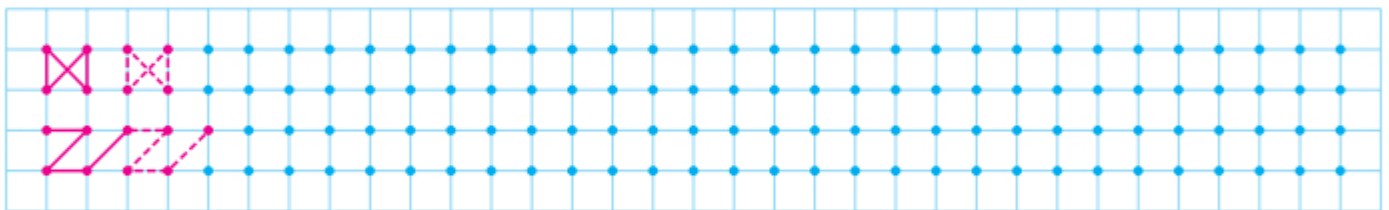
ялина

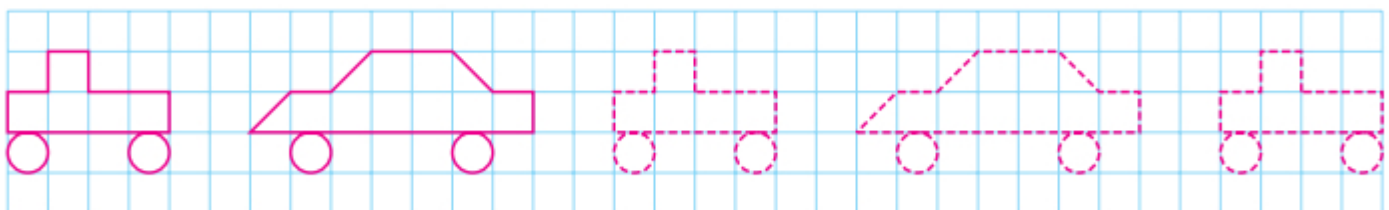
- Намалюй на флагштоку прапор України, щоб він був:
  - вищий за будинок, але нижчий від вежі;
  - нижчий від вежі, але вищий за фортецю;
  - нижчий від фортеці.

- Малюй по точках.

- Наведи кольоровим олівцем. Розфарбуй ширші машинки.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

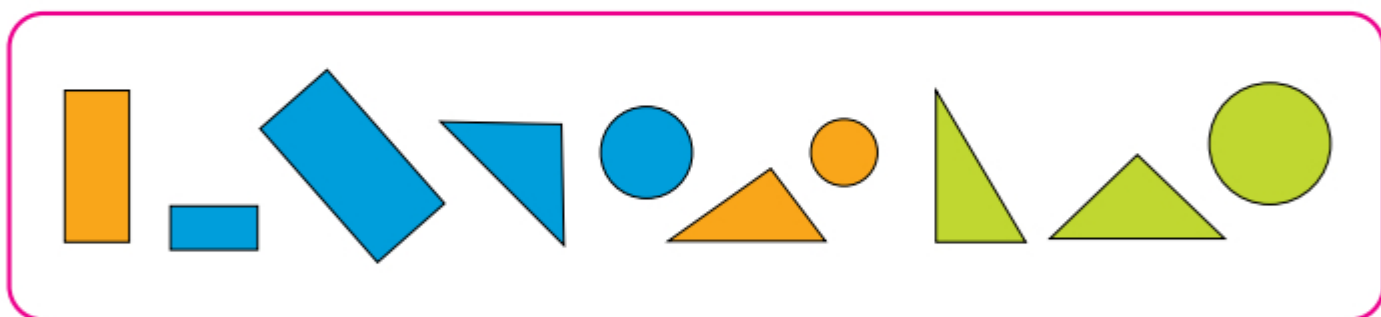

ПАРИ І ГРУПИ ПРЕДМЕТІВ

- Утвори пари з однакових квітів.

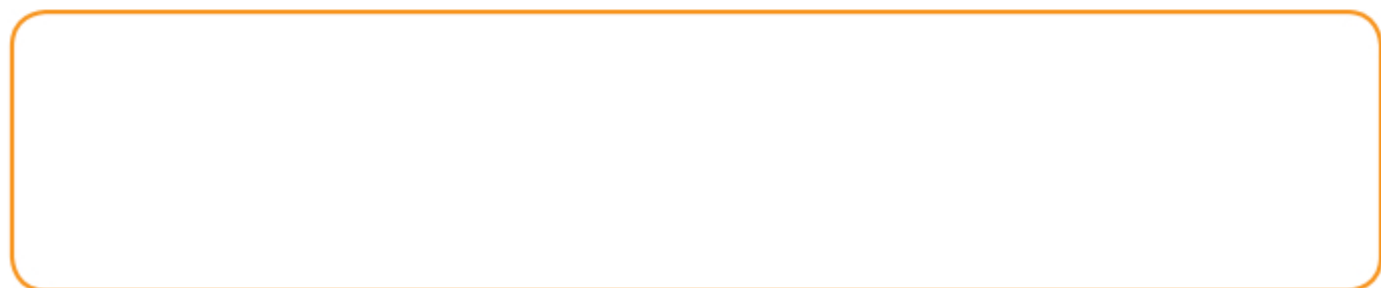
- Об'єднай у групи фігури однієї форми. Обведи кожен групу. Як ще можна об'єднати фігури? За якою ознакою?

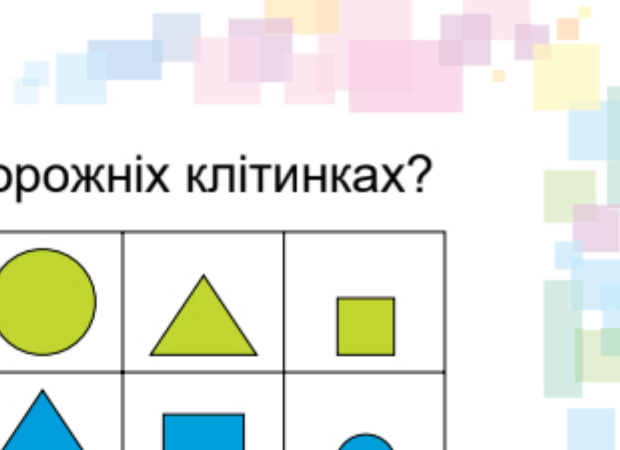

- Продовж ряд фігур так, щоб кожна наступна відрізнялася від попередньої лише однією ознакою.

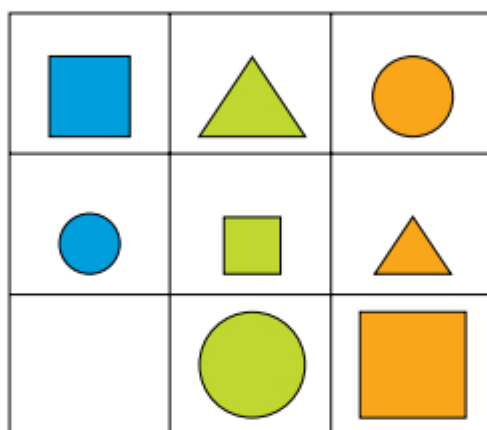
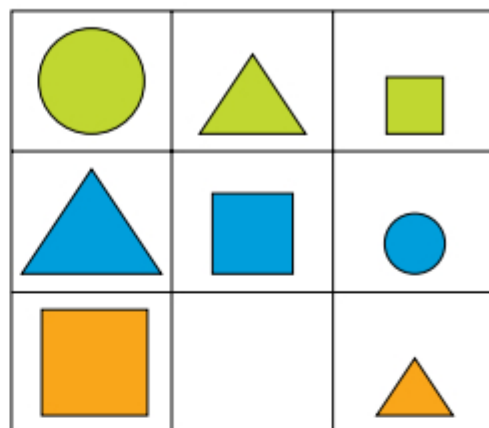
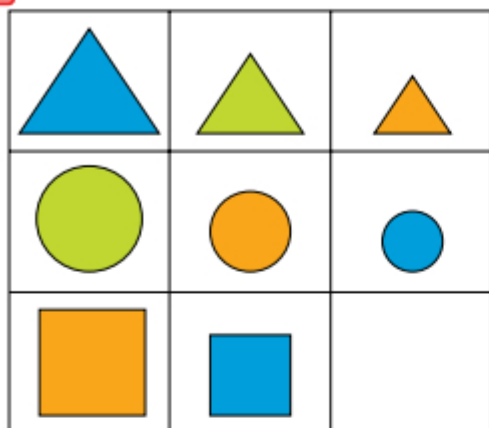

Придумай і намалюй свою послідовність фігур.

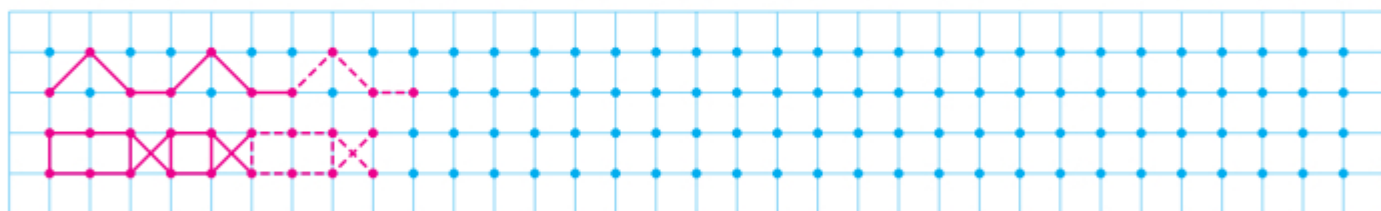

• Які фігури повинні стояти в порожніх клітинках?

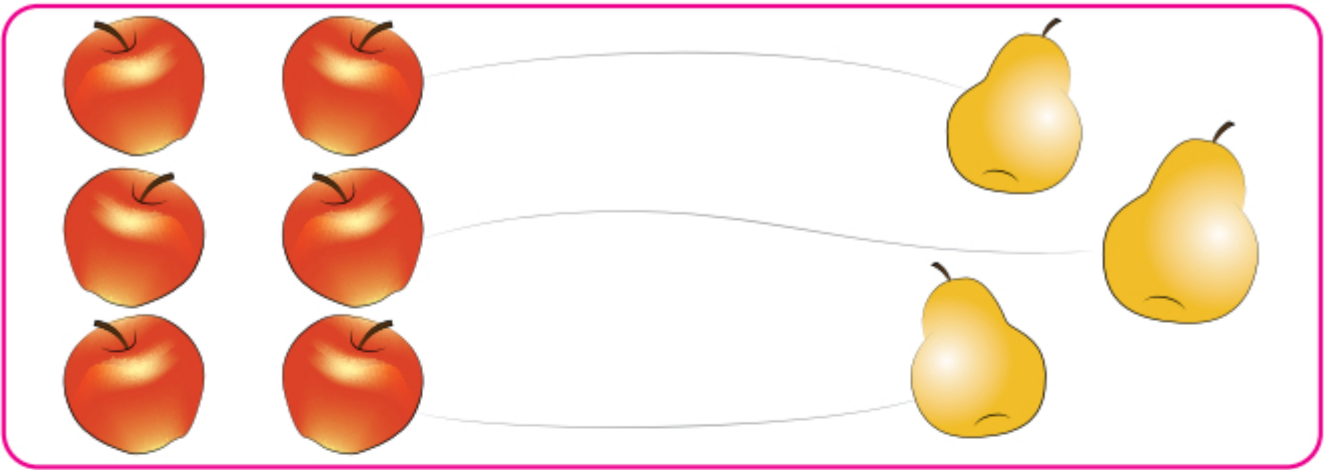
• Малюй по точках.

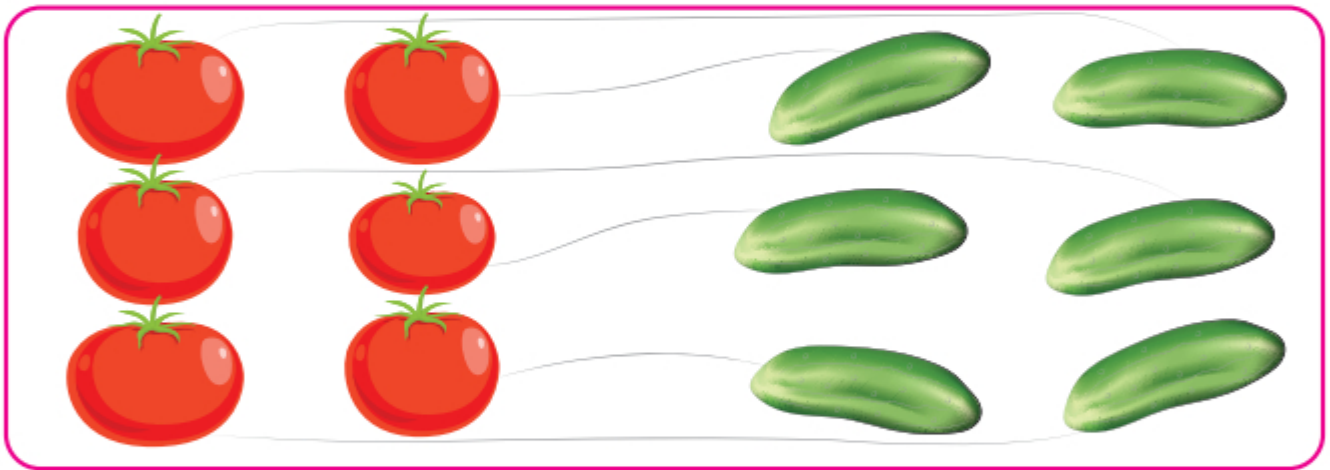
• Намалюй праворуч такого самого гусака, але щоб він дивився у протилежний бік.

БІЛЬШЕ, МЕНШЕ, ПОРІВНУ

Яблук **більше**, ніж груш.
Груш **менше**, ніж яблук.

Помідорів **стільки само**,
скільки й огірків.
Помідорів і огірків **порівну**.

● Чого більше: тарілок чи виделок? Підкресли.

● Чого менше: тварин чи м'ячів? Обведи.

● Намалюй трикутників стільки, скільки кружечків, квадратиків – більше, ніж кружечків, а зірочок – менше, ніж кружечків.

Чого більше: трикутників чи квадратиків? Намалюй:

Чого менше: зірочок чи трикутників? Намалюй:

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

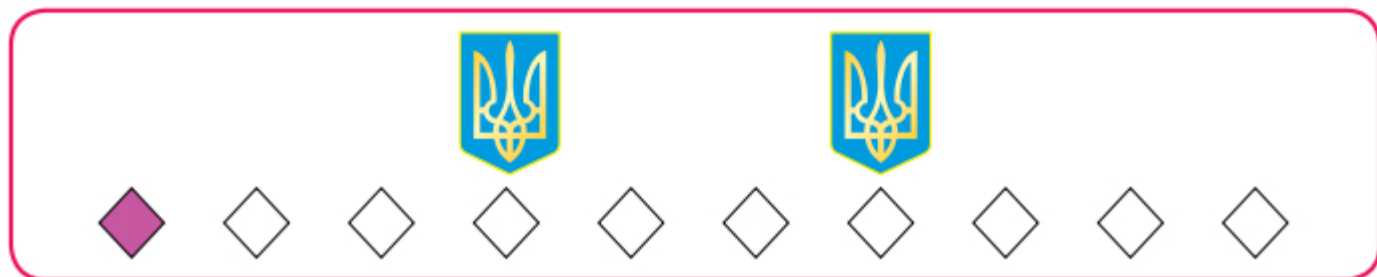
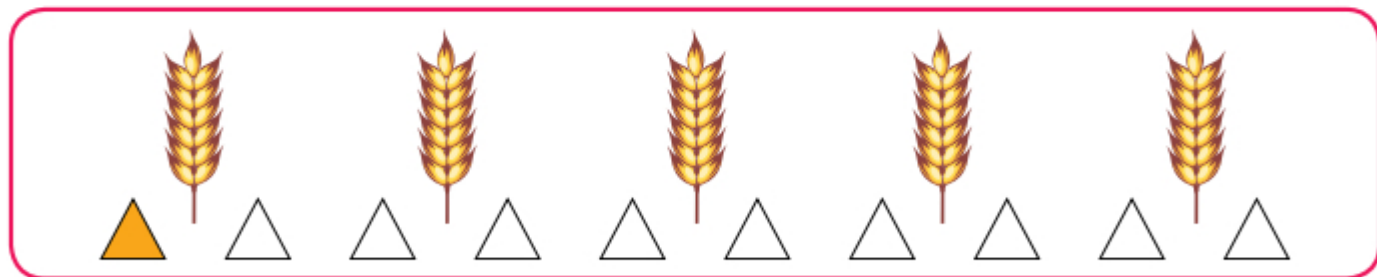
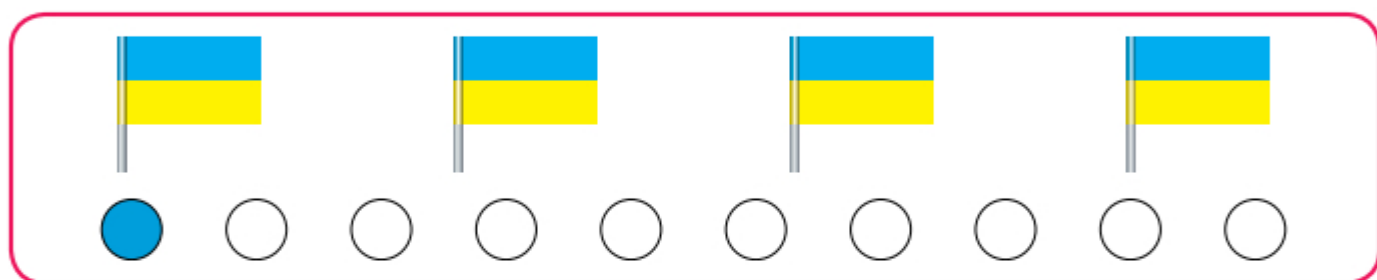

СТІЛЬКИ САМО. СТІЛЬКИ, СКІЛЬКИ

● Перевір, чи стільки само смартфонів, скільки й чохлів до них.

■ ● Зафарбовуй у кожній рамці стільки само фігур, скільки предметів на малюнку.

● Намалюй стільки само кругів, скільки квадратиків. Намалюй трикутників менше, ніж прямокутників.

● Так Ні

Чи правильно, що...

Дітей стільки само, скільки ручок

Зошитів стільки само, скільки дітей

Ручок більше, ніж зошитів

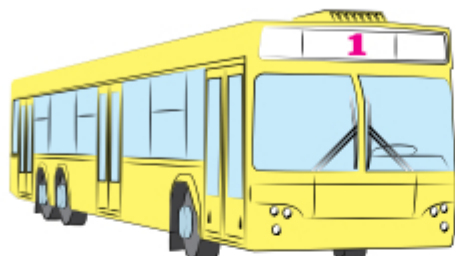
Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

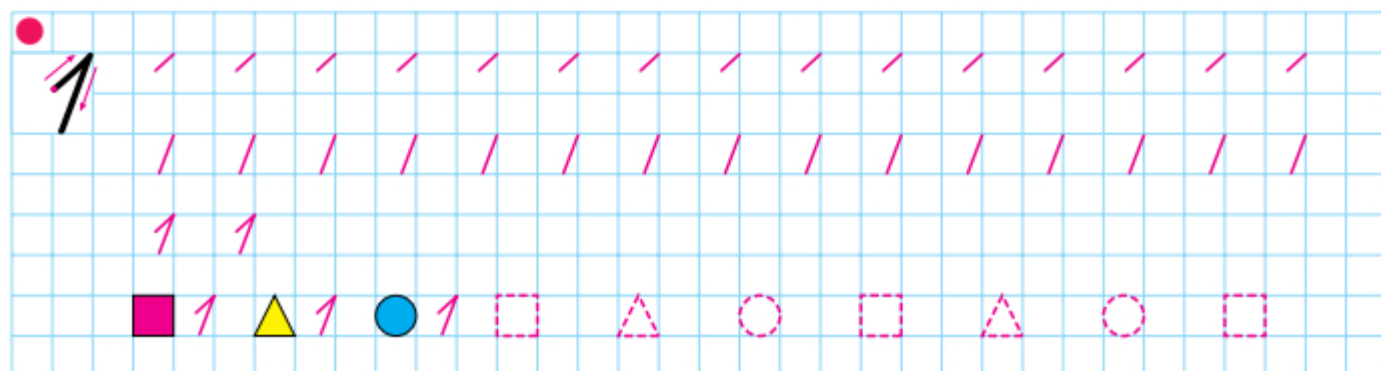
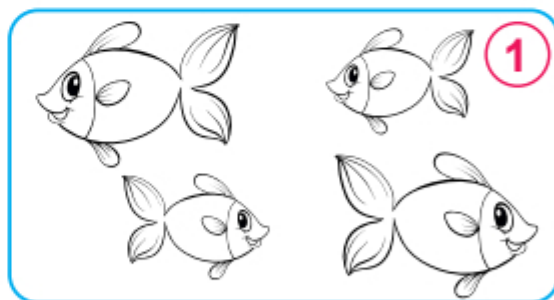
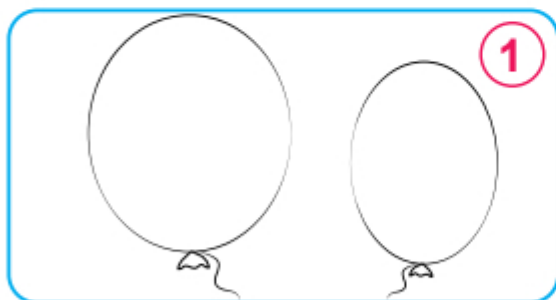
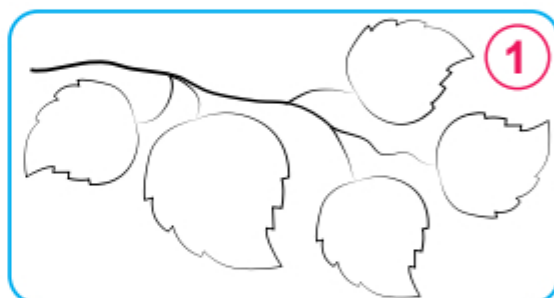
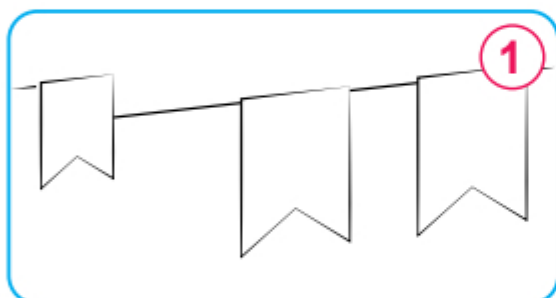
ЧИСЛА ВІД 1 ДО 10. ЧИСЛО 0

ЧИСЛО І ЦИФРА 1

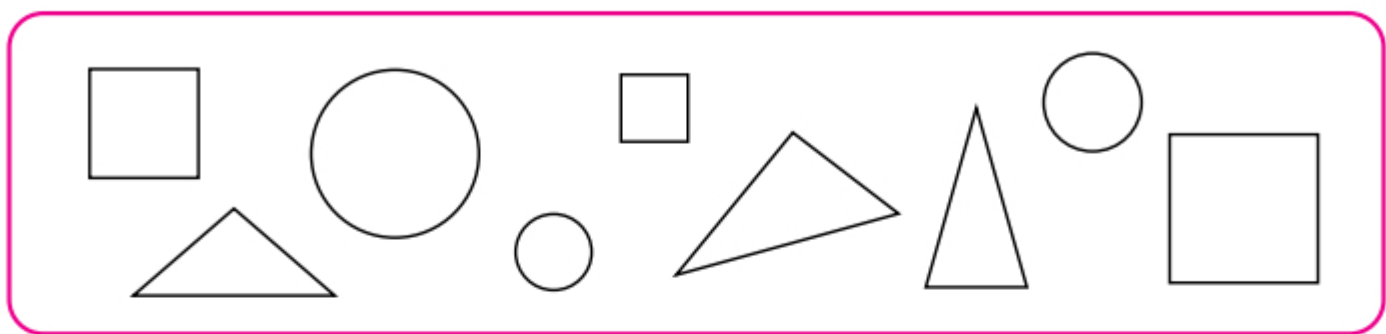
- Подивись на малюнки. Знайди цифру 1. Поглянь навкруги. Де ще ти можеш побачити цифру 1?

- На кожному малюнку розфарбуй стільки предметів, скільки показує цифра у правому верхньому куті.

- Об'єднай фігури у групи так, щоб у кожній групі був 1 трикутник, 1 квадрат і 1 круг. Фігури однієї групи розфарбуй однаковим кольором.

ЧИСЛО І ЦИФРА 2

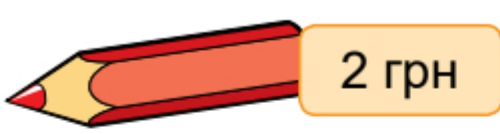
- Це пара рукавичок.
Розглянь предмети на малюнках.
На яких малюнках зображено пари предметів?

• Якими монетами можна заплатити 2 гривні за олівець, якщо Іринка має такі монети? Наведи два способи.

•

• Познач цифрою, скільки предметів на кожному малюнку.

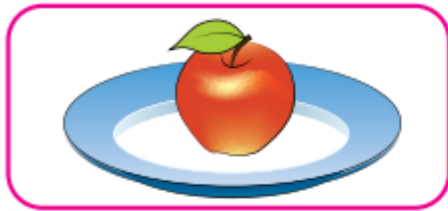

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

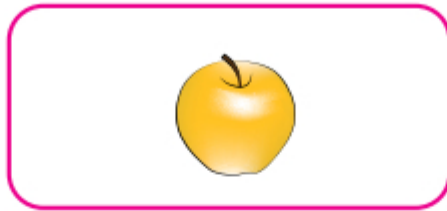

ЗНАКИ ДІЙ + (ПЛЮС), - (МІНУС). ЗНАК РІВНОСТІ = (ДОРІВНЮЄ). ВИРАЗ

БУЛО

ПОКЛАЛИ

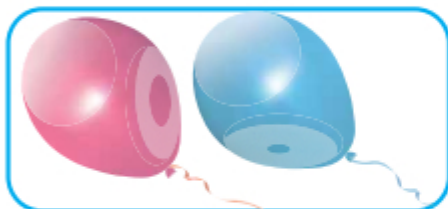
СТАЛО

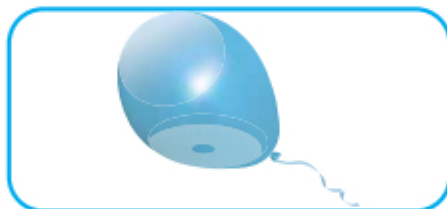
$$1 + 1 = 2$$

Один **плюс** один дорівнює двом.
До одного **додати** один, буде два.

БУЛО

ПОЛЕТІЛО

ЗАЛИШИЛОСЯ

$$2 - 1 = 1$$

Два **мінус** один дорівнює одному.
Від двох **відняти** один, буде один.

Запис, який містить знак **=**, називають **рівністю**.
Записи **1 + 1** та **2 - 1** називають **виразами**.

- Склади розповідь за малюнком. Віднови запис.

БУЛО

ПОСАДИЛИ

СТАЛО

$$\square + \square = 2$$

25

- Склади розповідь за малюнком. Віднови запис. Проведи лінії від предметів до чисел.

БУЛО

ПРОДАЛИ

ЗАЛИШИЛОСЯ

$$\square - \square = 1$$

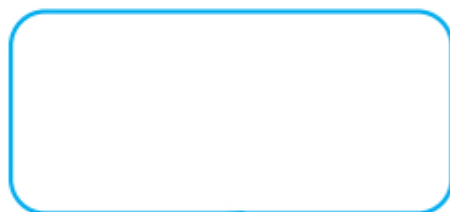
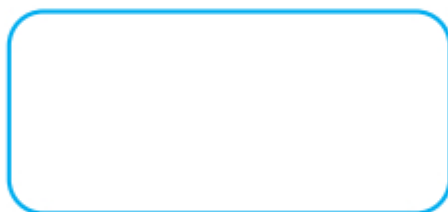
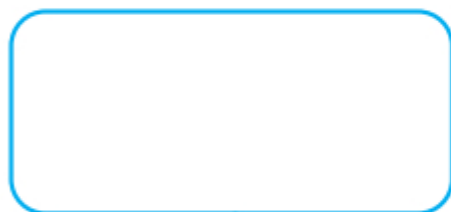

- Придумай розповідь із поданими словами за зразком попередньої вправи. Зроби свої малюнки за розповіддю. Запиши рівність.

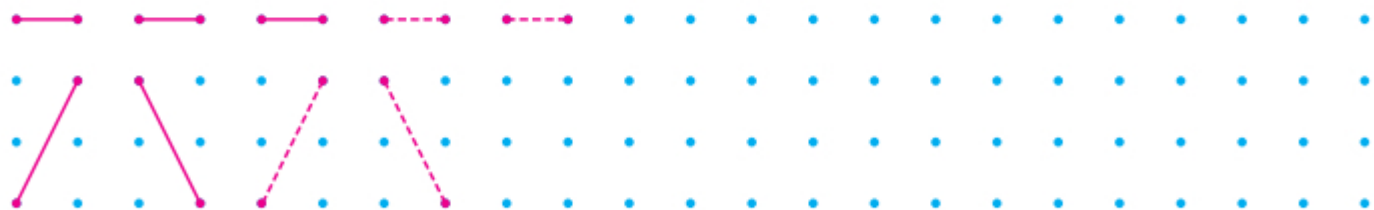
БУЛО

З'ЇЛА

ЗАЛИШИЛОСЯ

- Продовж візерунок. Придумай і намалюй свій візерунок, з'єднуючи по 2 точки.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

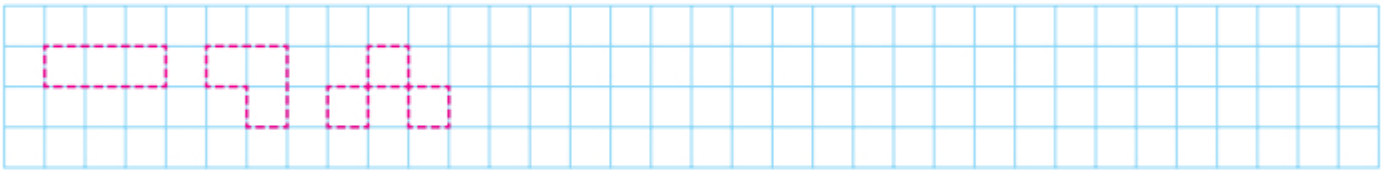
ЧИСЛО І ЦИФРА 3. ПОПЕРЕДНЄ І НАСТУПНЕ ЧИСЛА

● Як за допомогою монет можна заплатити за гумку 3 грн? Зазнач два способи.

● Обведи по 3 клітинки. Продовж малювати до кінця рядка. Придумай свої фігури з трьох клітинок.

● Продовж малювати візерунок до кінця рядка.

● Заповни пропуски числами, щоб утворилися правильні рівності.

$1 + 1 = \square$

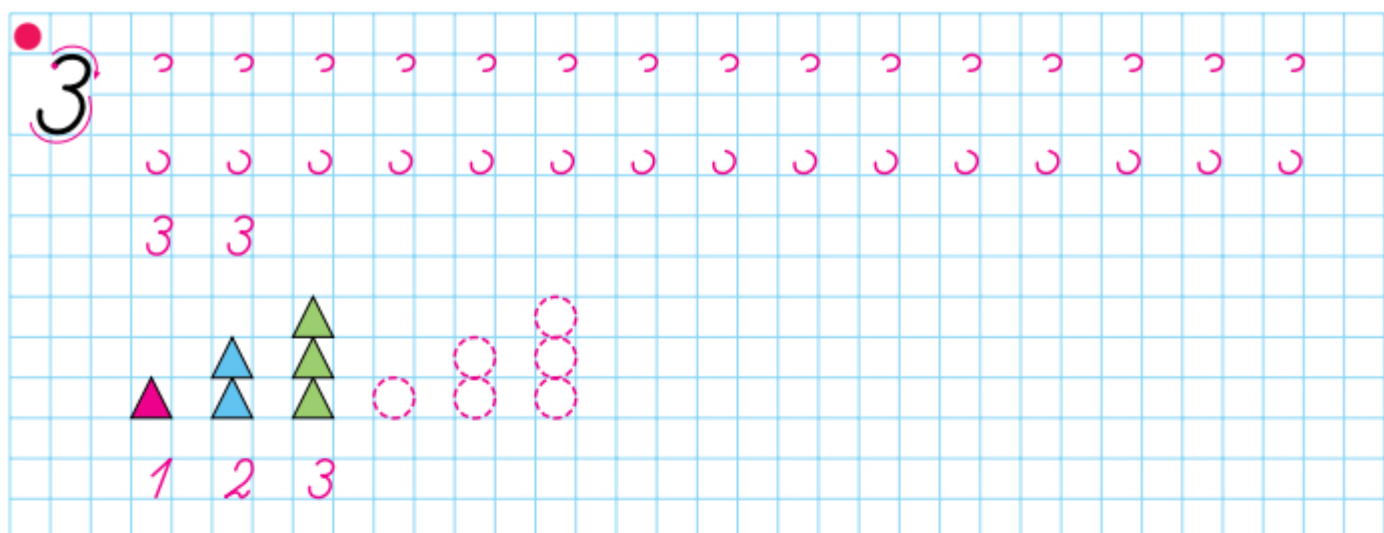
$2 - 1 = \square$

$2 + 1 = \square$

$3 - 1 = \square$

$3 - 2 = \square$

Число 1 – **попереднє** до числа 2.

Число 3 – **наступне** за числом 2.

● Спробуй скласти власні висловлення про число 2.
Тобі допоможуть наведені запитання.

До якого числа число 2 є попереднім?

За яким числом число 2 є наступним?

Як минув урок для тебе?

З'єднай лінією.

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ. ЗНАКИ ПОРІВНЯННЯ $>$, $<$. НЕРІВНІСТЬ

Порівняти два числа означає вказати, яке з них більше, а яке — менше.
При порівнянні використовують знаки порівняння: знак $>$ (більше) і знак $<$ (менше).

$$2 > 1$$

Два більше за один.

$$2 < 3$$

Два менше від трьох.

- Склади пари та дізнайся, чого більше, а чого менше.

Скільки ручок?
Скільки олівців?
Запиши:

Скільки квадратів?
Скільки кругів?
Запиши:

Записи, які містять знаки $>$ або $<$, називають **нерівностями**.

- Порівняй кількість предметів та запиши нерівності.

$$1 < 3$$

$$\square \square \square$$

$$\square \square \square$$

 • 2 $\circ$ 1   3 $\circ$ 3   3 $\circ$ 2   1 $\circ$ 3   2 $\circ$ 2   2 $\circ$ 3

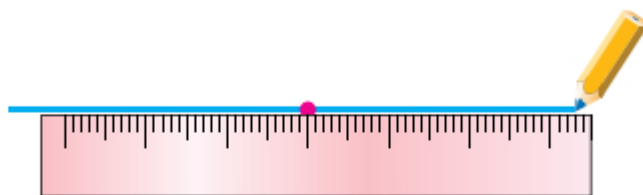
ПРЯМА. ТОЧКА. КРИВА

• Це **точки**

Пряма лінія
Крива лінія
Це **лінії**

- Прямі лінії креслять за допомогою **лінійки**. Розглянь, як за допомогою лінійки проведено пряму через одну точку.

- Дай відповіді на запитання за малюнком.

Скільки точок на малюнку?
Скільки прямих ліній на малюнку?
Скільки кривих ліній на малюнку?
Скільки всього ліній на малюнку?
Назві, якого кольору прямі лінії.

- Дай відповіді на запитання за малюнком.

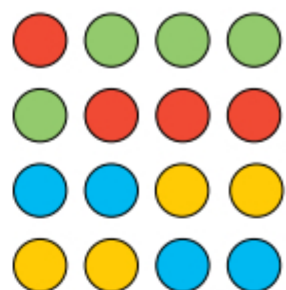

Скільки точок лежить на прямій?
Скільки точок лежить поза прямою?
Скільки точок лежить вище від прямої?
Скільки точок лежить нижче від прямої?

- Викресли зайве.

Точок на прямій **більше**, ніж точок поза прямою.
менше

ЧИСЛО І ЦИФРА 4

- Скільки кружечків у кожному ряді?
У кожному стовпчику?
Яких кольорів кружечки?
Скільки кружечків кожного кольору?

- Прочитай числа в кожному ряді. Які числа треба вставити? Поясни чому. Заповни.

1; 2; 3; □	1; □; 3; 4	□; 2; 3; 4	1; 2; □; 4
4; 3; □; 1	□; 3; 2; 1	4; □; 2; 1	4; 3; 2; □

1 ○ 2 = 3	4 ○ 3 = 1	2 ○ 2 = 4	1 ○ 3 = 4
3 ○ 1 = 2	3 ○ 1 = 4	4 ○ 2 = 2	4 ○ 1 = 3

4

4 4

- Скільки предметів? Заповни клітинки.

ПРОМІНЬ, ВІДРІЗОК

● Точка розбиває пряму на дві частини.

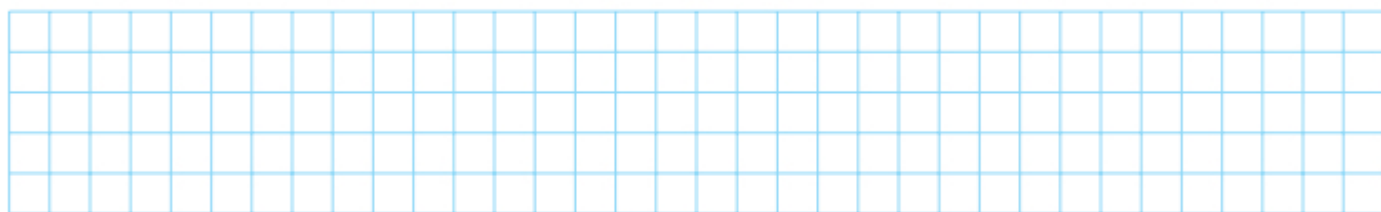
Промінь Промінь

● Дві точки розбивають пряму на три частини.

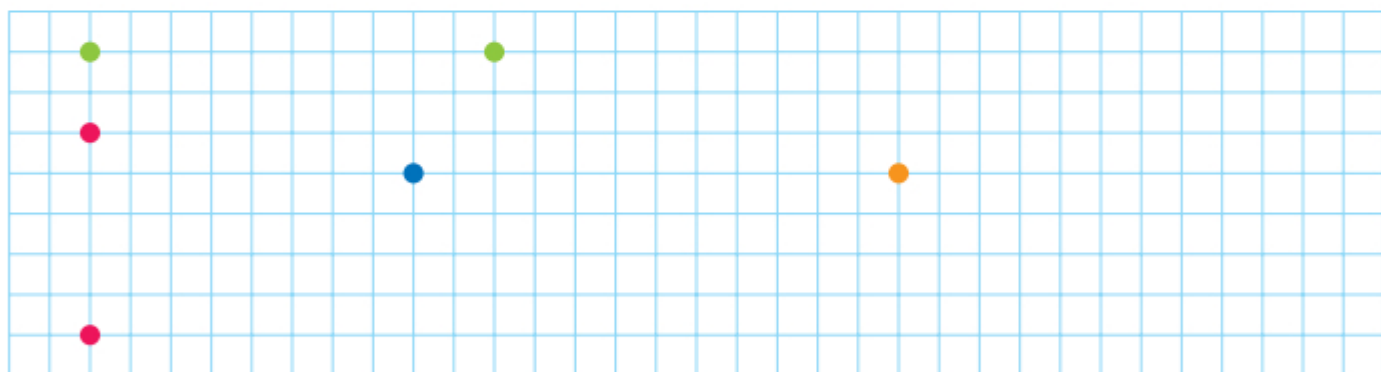

Промінь Відрізок Промінь

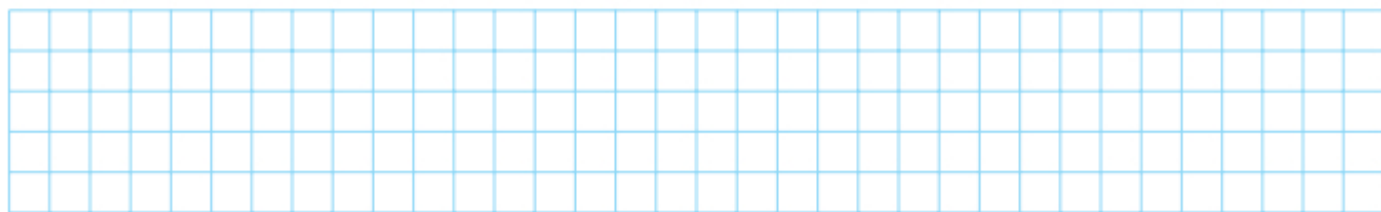
● Проведи за допомогою лінійки пряму. Познач на ній дві точки. Виділи відрізок кольоровим олівцем.

● З'єднай точки одного кольору відрізками такого самого кольору. З точок, що залишилися без пар, проведи промені.

★ ● Познач дві точки. З'єднай їх відрізком. Познач на відрізку ще одну точку. Скільки відрізків утворилося?

Відповідь:

СКЛАД ЧИСЕЛ 2, 3 і 4

- Запам'ятай склад чисел 2, 3 і 4.

Склад числа 2

   $1 + 1 = 2$

Склад числа 3

   $2 + 1 = 3$

   $1 + 2 = 3$

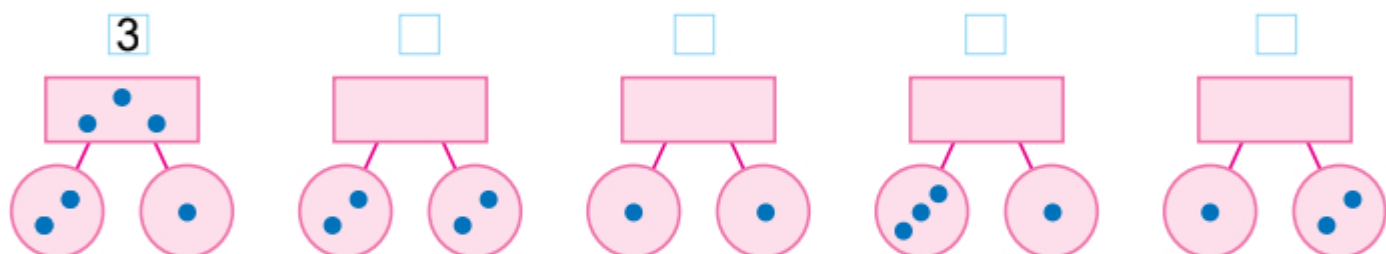
Склад числа 4

   $3 + 1 = 4$

   $2 + 2 = 4$

   $1 + 3 = 4$

- Намалюй точки за зразком. Запиши числа у клітинки.

- В Оленки було 2 ляльки. Їй подарували ще одну. Скільки ляльок стало в Оленки?

БУЛО

ПОДАРУВАЛИ

СТАЛО

$$2 + 1 = \square$$

- Ігор грав у теніс. 3 партії він виграв, а одну — програв. Скільки всього партій зіграв Ігор?

ВИГРАВ

ПРОГРАВ

РАЗОМ

3 п.

1 п.

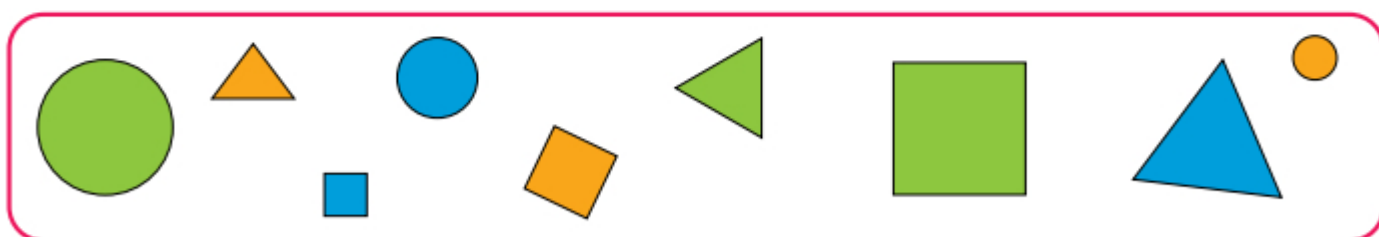

$$\square \bigcirc \square = \square$$

- Намалюй свої фігури, з'єднуючи по 4 точки.

- Як об'єднати фігури у 3 групи? Знайди 3 різних способи.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

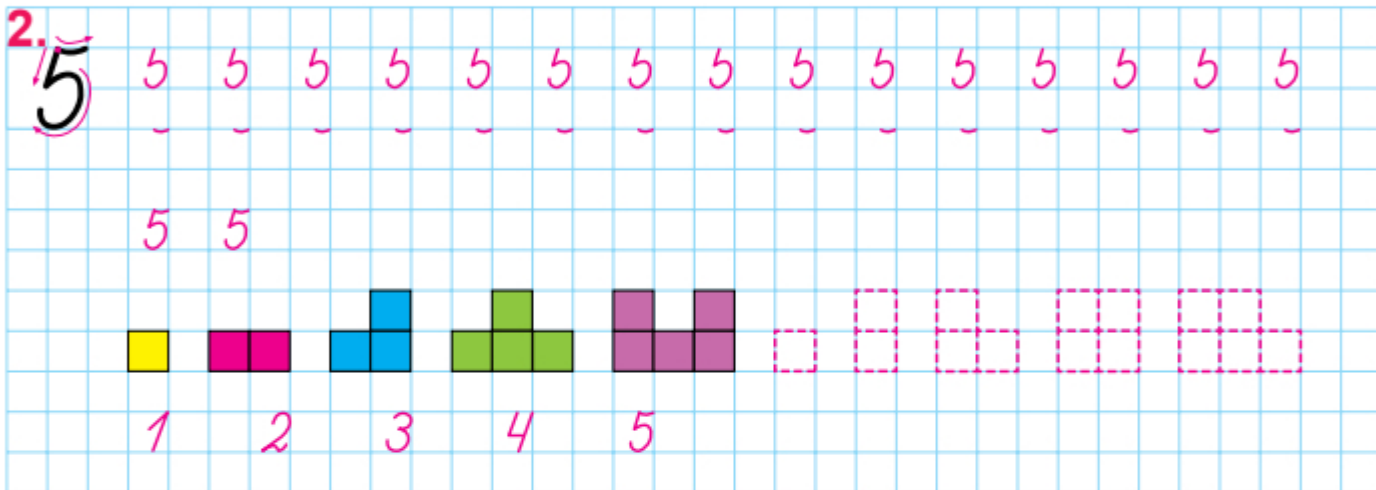

ЧИСЛО І ЦИФРА 5

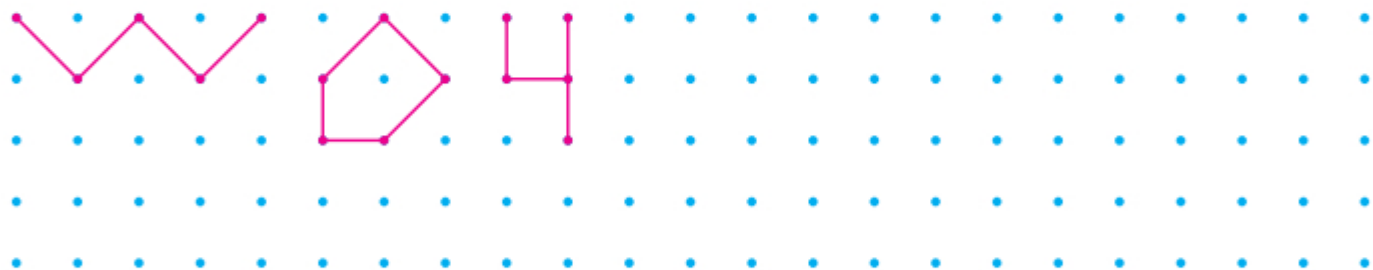
 1. Якими монетами можна заплатити 5 грн за ручку? Наведи кілька способів.

2.

3. Придумай і намалюй свої фігури, з'єднуючи по 5 точок.

4. Заповни пропуски такими числами, щоб отримати правильні записи.

$$4 + 1 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

$$2 + 3 = \square$$

$$5 - 2 = \square$$

$$4 - 1 = \square$$

$$4 - 3 = \square$$

$$2 + 2 = \square$$

$$4 - 2 = \square$$

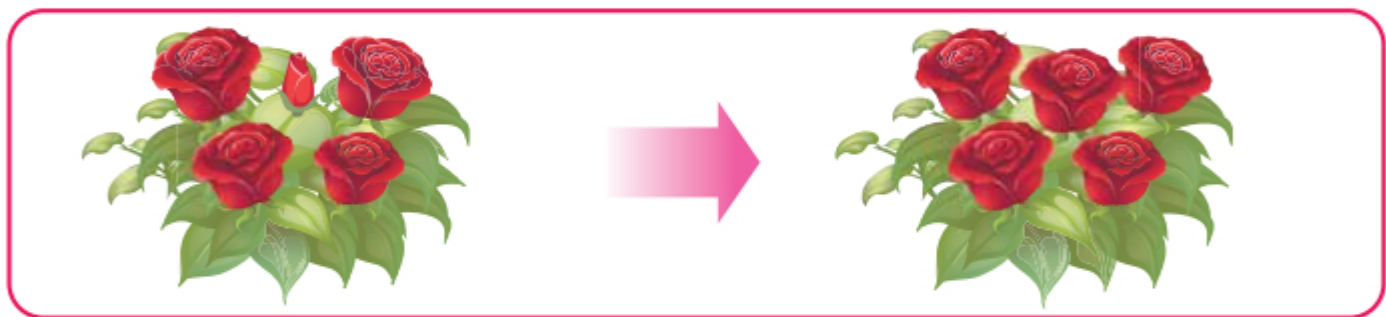
СКЛАД ЧИСЛА 5

1.

Склад числа 5

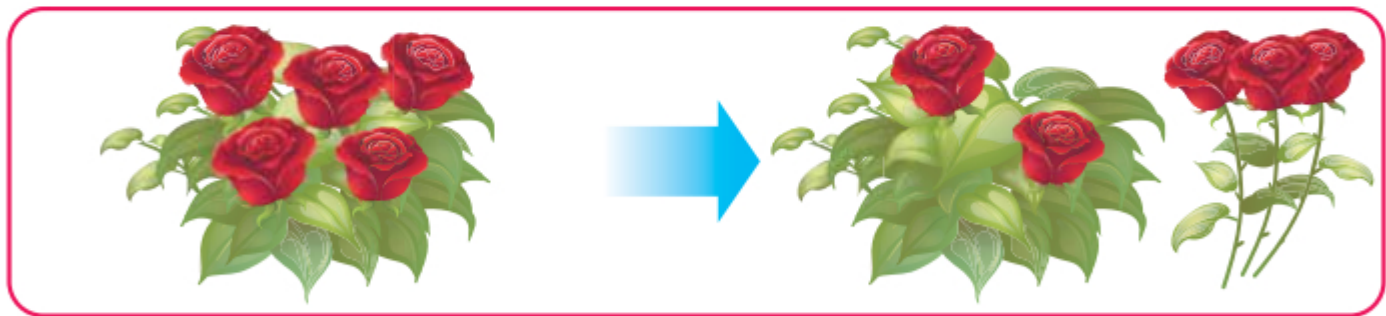
		$4 + 1 = 5$
		$3 + 2 = 5$
		$2 + 3 = 5$
		$1 + 4 = 5$

2. У саду розквітло 4 троянди. Потім розквітла ще одна. Скільки троянд тепер квітує?

$$\square + \square = \square$$

3 троянди зрізали. Скільки троянд залишилося?

$$\square - \square = \square$$

3.

$$\square \square \square = \square$$

$$\square \square \square = \square$$

 4. Які числа пропущено?

$\square + 2 = 5$

$1 + \square = 3$

$3 + \square = 4$

$\square + 4 = 5$

$5 - \square = 1$

$2 - \square = 1$

$\square - 1 = 2$

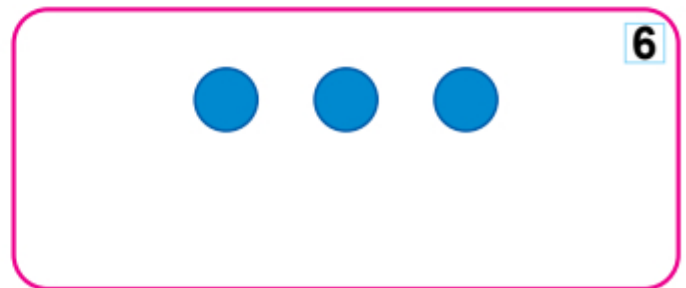
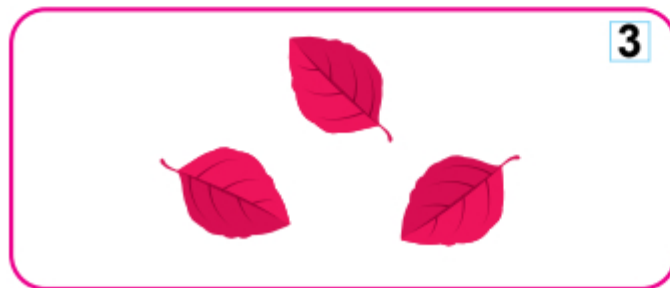
$\square - 2 = 3$

ЧИСЛО І ЦИФРА 6

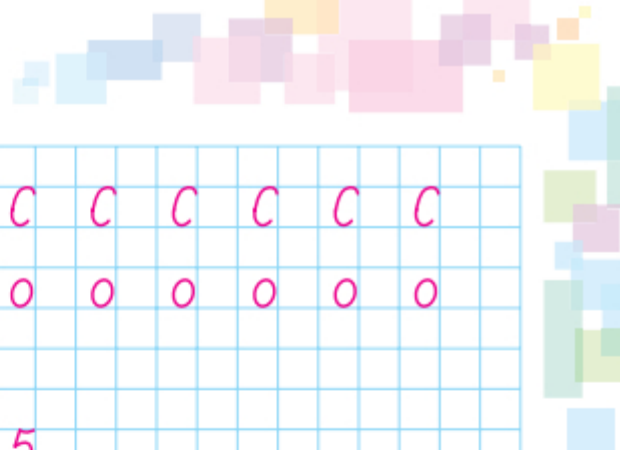
 1. Якими монетами можна заплатити 6 грн за олівець, якщо в тебе є монети:

2. Домалюй, де потрібно, предмети або геометричні фігури, щоб число у клітинці показувало їх кількість.

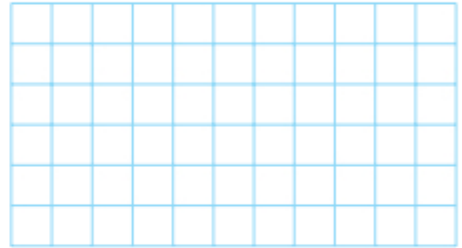

3.

6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	6														
1	2	...	...	...	...			6	5	...	...	...	...		

4. За столом у їдальні сиділо 5 дітей. До них приєдналася Даринка. Скільки тепер дітей сидить за столом?

5. 6 хлопців грали у футбол. Олесь і Петрик пішли додому. Скільки хлопців залишилось у грі?

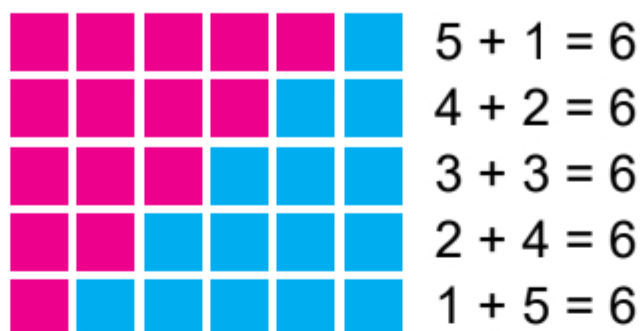

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

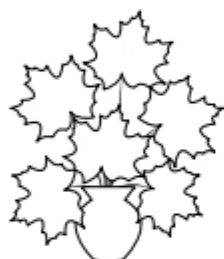
СКЛАД ЧИСЛА 6

1. Запам'ятай склад числа 6.

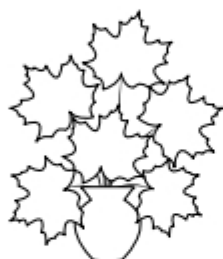

2. У вазі є 6 кленових листків: червоного і жовтого кольорів. Скільки листків кожного кольору може бути? Розфарбуй і запиши.

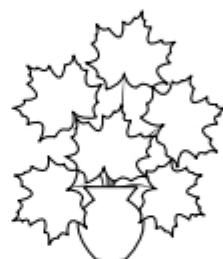
1 і

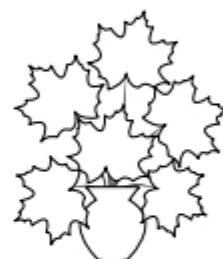
і

і

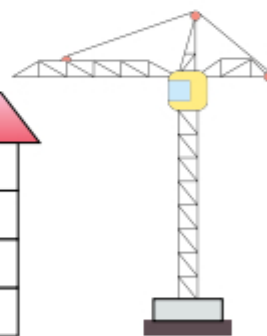
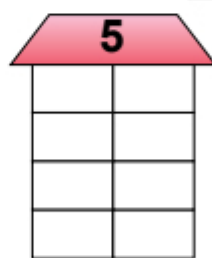
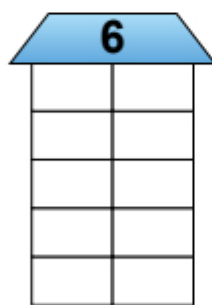
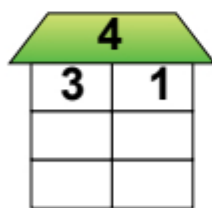

і

і

3.

4. Заповни пропуски, щоб отримати правильні записи.

$1 + 5 = \square$

$6 - 1 = \square$

$4 + 2 = \square$

$6 - 4 = \square$

$3 + 3 = \square$

$6 - 3 = \square$

$1 + 4 = \square$

$5 - 1 = \square$

КОМПОНЕНТИ ДІЇ ДОДАВАННЯ

1.

Вираз $3 + 2$ також називають **сумою**.
Число **5** — **значення виразу**.

2. Розфарбуй прапори, на яких записано суми. Обчисли.

$4 + 2 = \bigcirc$

$5 - 3 = \bigcirc$

$1 + 4 = \bigcirc$

$6 - 1 = \bigcirc$

$3 + 3 = \bigcirc$

$2 + 1 = \bigcirc$

3. Запиши суми, значення яких дорівнює числу в кружечку.

5		6	
$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$
$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$

Підкресли доданки синім кольором, суму — зеленим.

4. Для кожного авто знайди свій гараж. З'єднай їх лінією.

ЧИСЛО І ЦИФРА 7

1. Скільки днів у тижні? Назви їх.

- 1 Понеділок
- 2 Вівторок
- 3 Середа
- 4 Четвер
- 5 П'ятниця
- 6 Субота
- 7 Неділя

Який день сьогодні?

Який день був учора?

Який день буде завтра?

У які дні ти навчаєшся? А відпочиваєш?

Чи є в тебе улюблений день тижня? Який?

2.

3. Придумай і намалюй свої фігури, з'єднуючи по 7 точок.

4. Домалюй і порівняй.

< 7

7 >

5. З'єднай лінією вирази з однаковими значеннями.

5 + 1

6 - 1

5 - 1

6 - 3

2 + 1

3 + 3

3 + 1

3 + 2

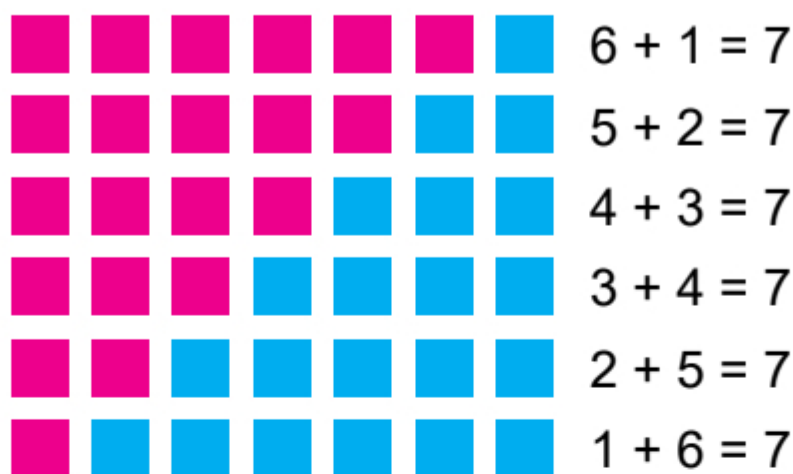
Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

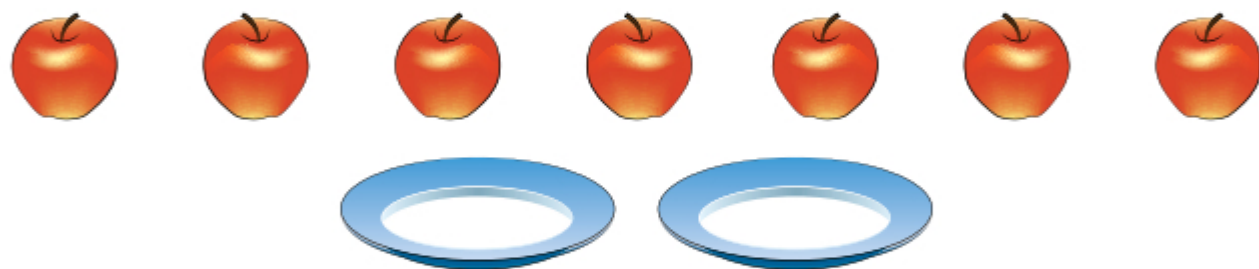

СКЛАД ЧИСЛА 7

1. Запам'ятай склад числа 7.

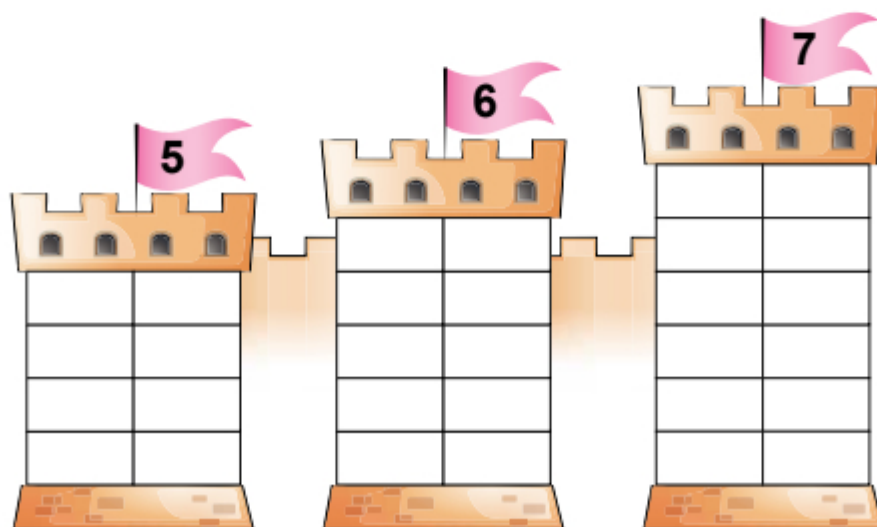

2. Діти розклали 7 яблук на 2 тарілки. Скільки яблук може бути на кожній?

і   і   і   і   і   і

3. Заповни числові вежі.

4. Назви кольори веселки послідовно. Скільки їх?

Червоний
Помаранчевий
Жовтий
Зелений
Блакитний
Синій
Фіолетовий

Підкресли назви кольорів, які є на прапорі України.
 Запам'ятати послідовність кольорів тобі допоможе віршик.

Чапля **О**сінь **Ж**де **З**авзято,
Буде **С**ани **Ф**арбувати.

Як минув урок для тебе?
 З'єднай лінією.

ЧИСЛО І ЦИФРА 8

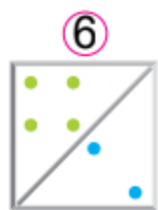

1. Василько хоче купити булочку за 8 грн.
 Як він може сплатити за покупку, якщо має такі монети:

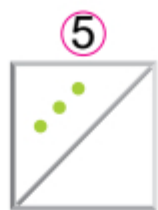

Назви кілька варіантів.

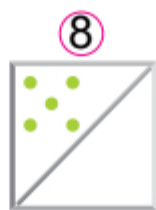
2. Домалюй, заповни клітинки числами.

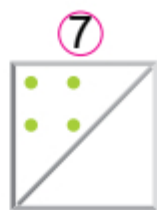
$4 + 2$

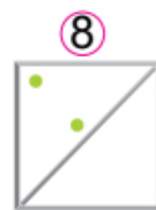
$\square + \square$

$\square + \square$

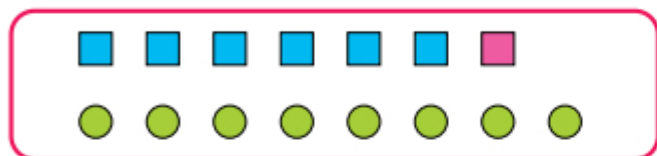

$\square + \square$

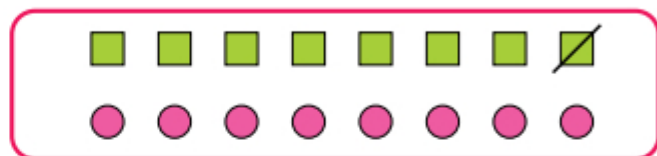
$\square + \square$

3. Порівняй за зразком.

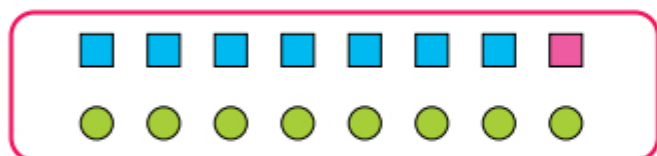
$6 + 1 < 8$

$7 < 8$

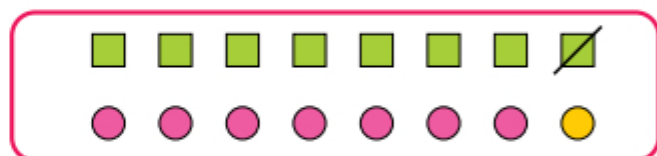
$8 - 1 \bigcirc 8$

$\square \bigcirc \square$

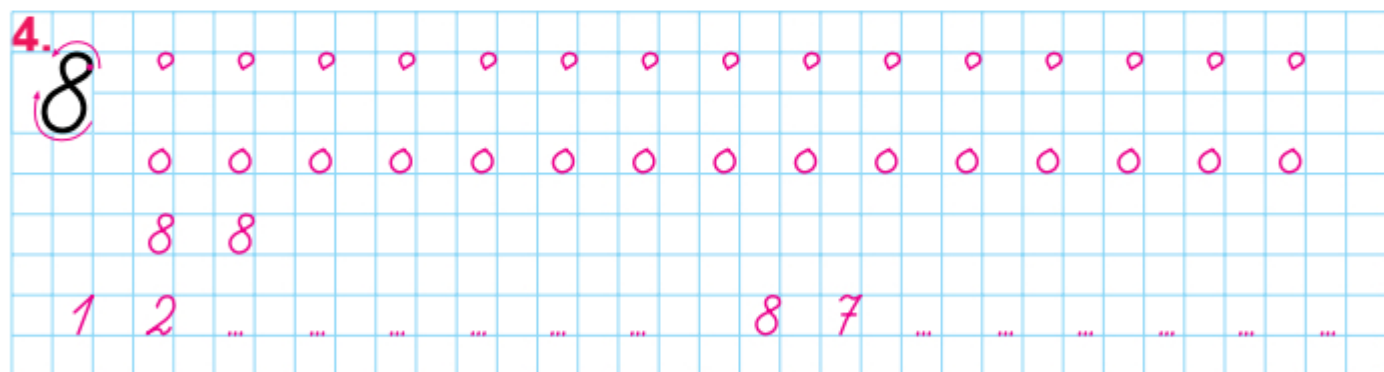
$7 + 1 \bigcirc 8$

$\square \bigcirc \square$

$8 - 1 \bigcirc 7 + 1$

$\square \bigcirc \square$

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

СКЛАД ЧИСЛА 8

1. На кожному малюнку 8 точок розділи на дві групи, як на зразку. Віднови записи. Запам'ятай **склад числа 8**.

$$7 + 1 = 8$$

$$\square + \square = 8$$

$$\square + \square = 8$$

$$\square + \square = 8$$

$$\square + \square = 8$$

$$\square + \square = 8$$

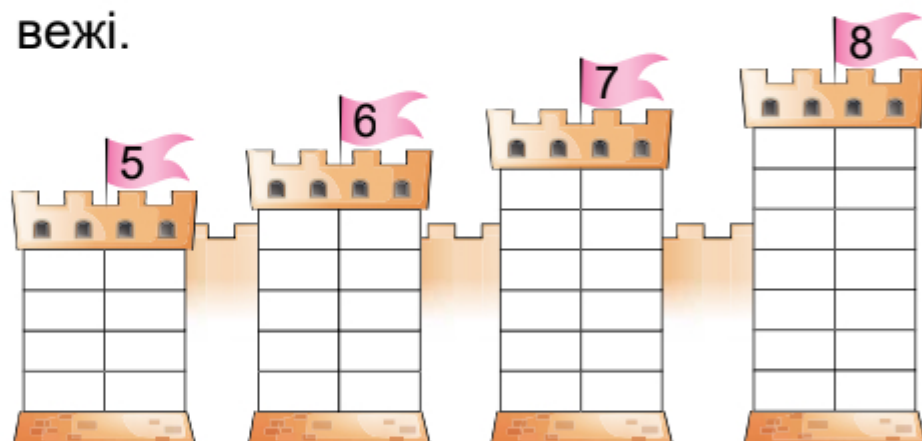
$$\square + \square = 8$$

2. Домалюй крапки на доміно. Віднови записи.

$$6 + 2 = \square \quad 5 + \square = 8 \quad 2 + \square = 8 \quad 4 + 4 = \square \quad \square + 5 = 8 \quad \square + 6 = 8$$

3. Заповни числові вежі.

4. Порівняй за зразком.

$$4 > \textcircled{1} \textcircled{2} \textcircled{3} 4 5 6 7 8$$

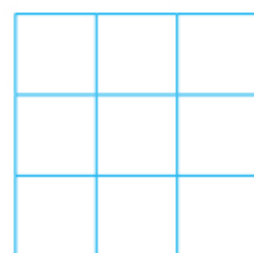
$$5 < 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \quad 8$$

$$6 > 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \quad 8$$

$$3 < 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \quad 8$$

5. Зафарбуй у кожному рядку по одній клітинці так, щоб і в кожному стовпці було також зафарбовано по одній клітинці. Порівняй свій малюнок з малюнками одно-класників.

КОМПОНЕНТИ ДІЇ ВІДНІМАННЯ

1. Запам'ятай, як називають числа при відніманні.

Вираз $5 - 2$ також називають **різницею**.
Число **3** — **значення виразу**.

2. Виконай віднімання за малюнком. Підкресли зменшуване синім, від'ємник — зеленим, різницю — червоним.

$$8 - 3 = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

3. В Іринки були такі монети:

Скільки монет було в дівчинки?

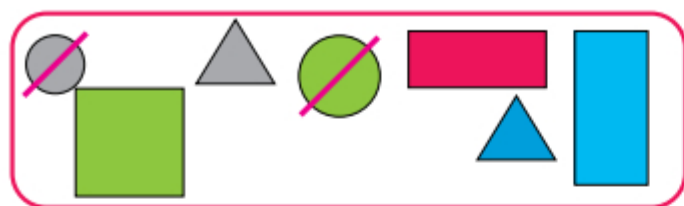
Іринка купила пакетик соку за 8 грн. Як вона сплатила за свою покупку? Скільки грошей залишилось у дівчинки? грн

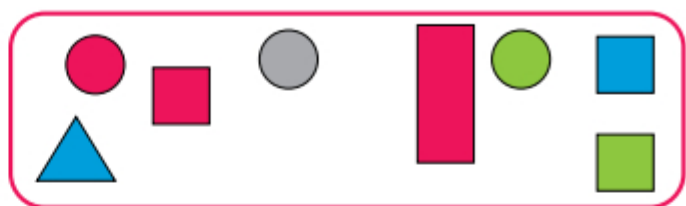
8 грн

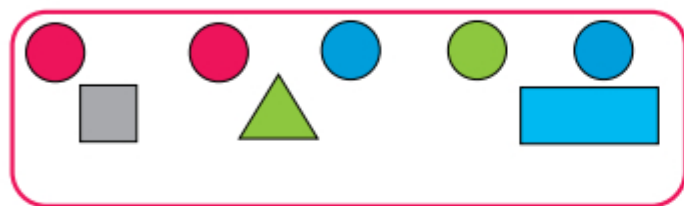
4. На кожному малюнку викресли круги та запиши за зразком.

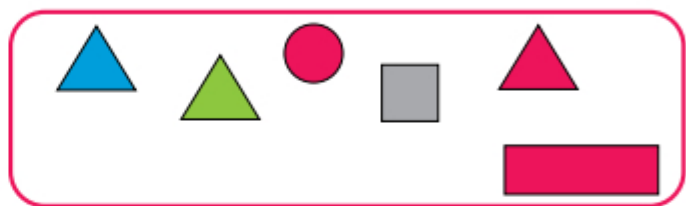
$$7 - 2 = 5$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

ЧИСЛО І ЦИФРА 9. СКЛАД ЧИСЛА 9

1. На малюнках показано склад числа 9. Віднови записи за зразком. Запам'ятай.

$$8 + 1 = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

$$\square + \square = 9$$

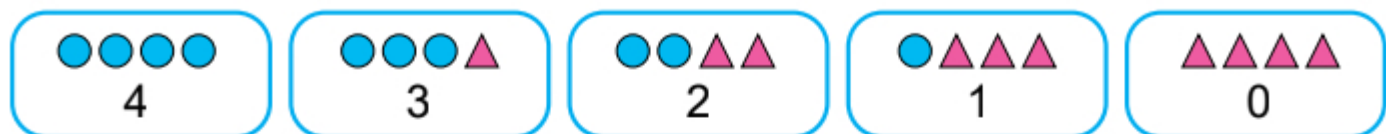
2. Заповни точками порожні клітинки за зразком.

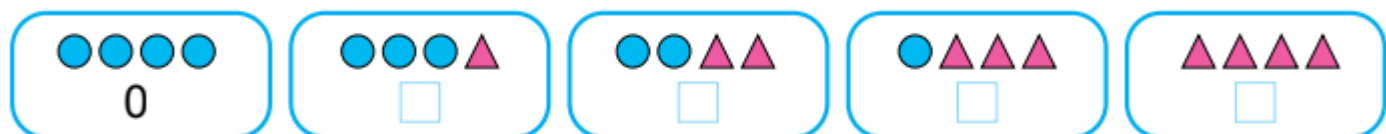
ЧИСЛО І ЦИФРА 0

1. Розглянь, скільки кружечків на кожному малюнку.

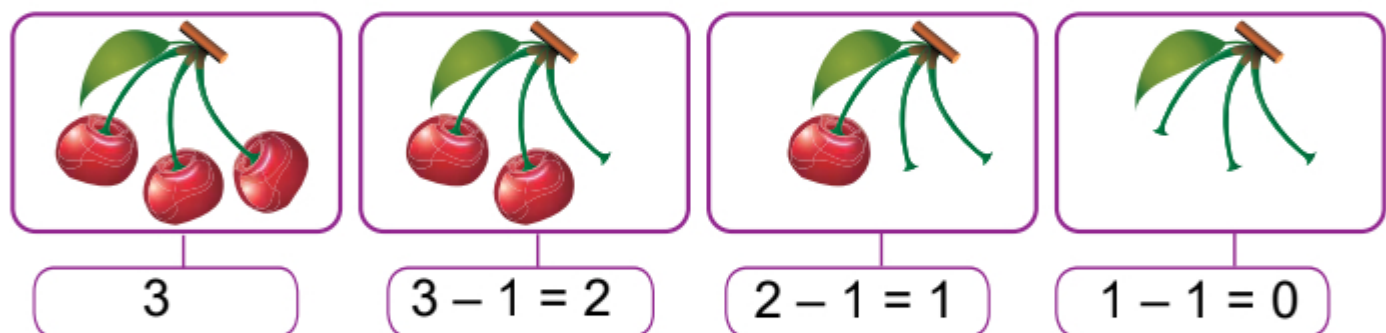

На останньому малюнку немає кружечків. У такому разі кажуть, що на ньому **нуль** кружечків.

Скільки трикутників ти бачиш на кожному малюнку? Запиши.

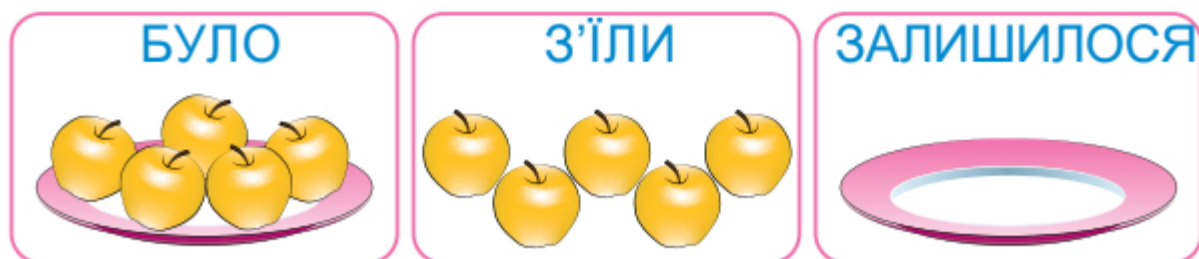

2. Запам'ятай.

$0 + 1 = 1$ $1 - 0 = 1$ $0 < 1$ $0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9$

3. Склади розповідь за малюнками. Що треба дізнатися? Поясни, чому для цього потрібно виконати дію віднімання.

4.

$2 + 0 =$	$4 - 4 =$	$0 + 7 =$	$3 - 0 =$
$0 + 3 =$	$7 - 0 =$	$5 - 5 =$	$0 - 0 =$

 5. Склади розповідь, відповіддю до якої є 0. Намалюй до своєї розповіді малюнок, як у вправі 3.

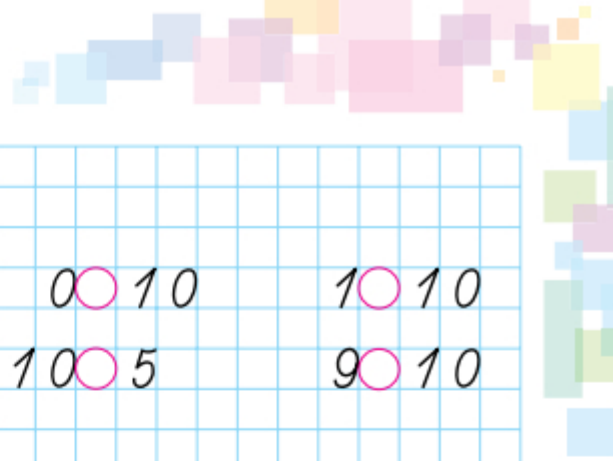
Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ЧИСЛО 10. СКЛАД ЧИСЛА 10

1. На малюнках показано склад числа 10. Віднови записи. Запам'ятай.

$9 + 1 = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$
$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$	$\square + \square = 10$

2. $10 > 10$ $10 < 10$

$10 < 9$ $10 < 8$ $0 < 10$ $1 < 10$

$7 < 10$ $10 < 10$ $10 < 5$ $9 < 10$

3. Запиши числа, менші від 10, які ти знаєш.

4.

Доданок	2	9		5	8		4		5
Доданок	8		7	5		9	6	3	
Сума		10	10		10	10		10	10

 5. Порівняй значення виразів за зразком.

  $5 + 2 < 4 + 5$ $6 + 4 < 3 + 7$

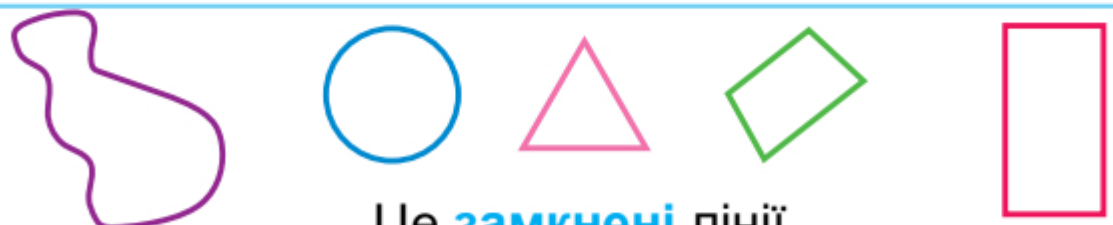
$7 < 9$

$3 + 5 < 6 + 1$ $5 + 4 < 9 + 1$

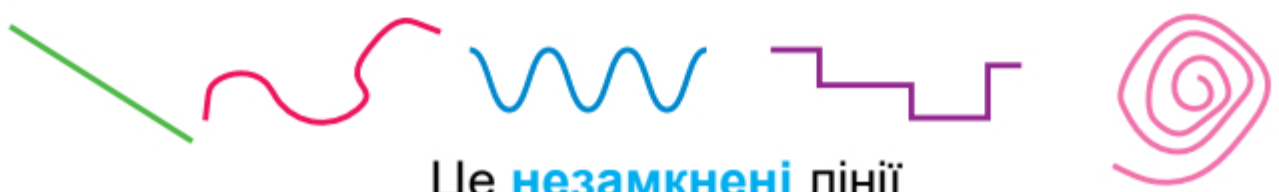

ЗАМКНЕНІ І НЕЗАМКНЕНІ ЛІНІЇ

1.

Це **замкнені** лінії

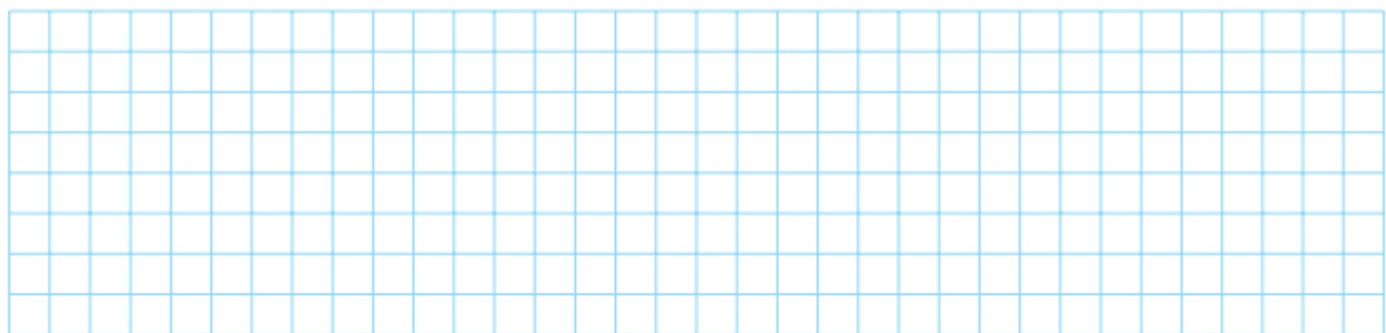

Це **незамкнені** лінії

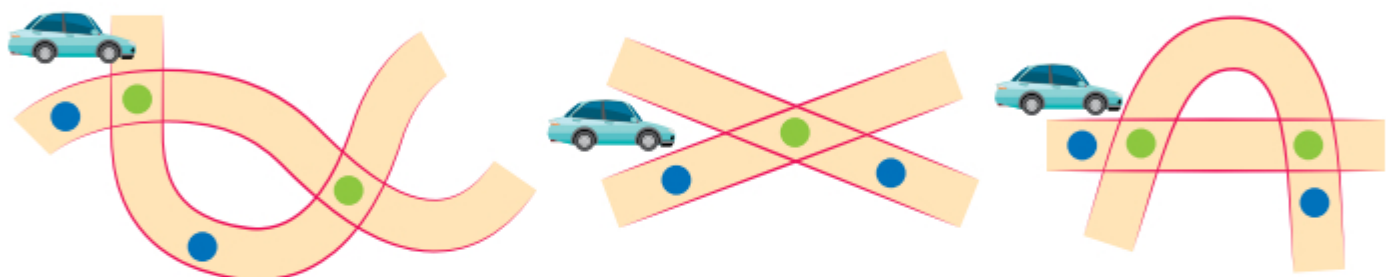

2. Намалюй дві замкнені лінії та дві незамкнені. Для побудови деяких двох з них використовуй лінійку.

3. На малюнку художник зобразив ділянки трьох доріг. Згадайся, що він позначив зеленим кольором.

Допоможи автівці на кожній дорозі потрапити з однієї синьої точки в іншу. Спробуй знайти кілька варіантів.

4. На яких малюнках можна з'єднати зелені точки зеленою лінією так, щоб вона не перетинала червону лінію?

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

САНТИМЕТР. ДОВЖИНА ВІДРІЗКА

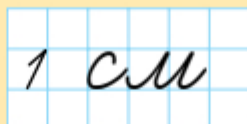
1. Для визначення довжини відрізка використовують мірку:

1 сантиметр.

1 см

Коротко записують так: 1 см

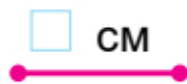

Для вимірювання довжини використовують спеціальні прилади. Один з них – лінійка.

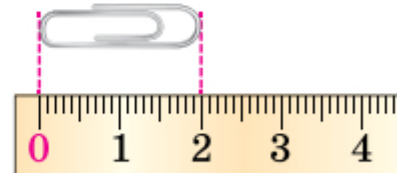
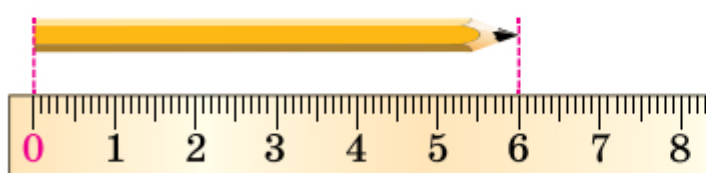
2. Яка довжина відрізка на кожному малюнку?

3. Виміряй довжину кожного відрізка та підпиши.

4. Яка довжина олівця? Яка довжина скріпки?

5. Довжини порівнюють так само, як і числа. Розглянь. Допиши.

$3 \text{ см} < 5 \text{ см}$

$4 \text{ см} = 4 \text{ см}$

$6 \text{ см} > 5 \text{ см}$

$5 \text{ см} \bigcirc 7 \text{ см}$

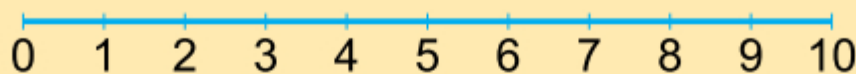
$3 \text{ см} \bigcirc 3 \text{ см}$

$4 \text{ см} \bigcirc 3 \text{ см}$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

ЧИСЛОВИЙ ВІДРІЗОК

Це **числовий відрізок** від 0 до 10.

За допомогою числового відрізка можна порівнювати числа.

$$3 < 5$$

Число 3 розташовано **лівіше** від числа 5.

Тому число 3 **менше** за число 5.

Число 5 розташовано **правіше** від числа 3.

Тому число 5 **більше** за число 3.

1. Заповни пропуски на числовому відрізку.

2. Порівняй числа, використовуючи числовий відрізок.

$5 \bigcirc 6$

$7 \bigcirc 2$

$9 \bigcirc 8$

$1 \bigcirc 5$

$10 \bigcirc 4$

3. Які числа на числовому відрізку розташовані між:

числами 3 і 8:

числами 6 і 10:

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 0

1.

$$4 + 0 = 4$$

2.

$$4 - 0 = 4$$

Запам'ятай правило.

Додаючи і віднімаючи число 0, дістанемо те саме число.

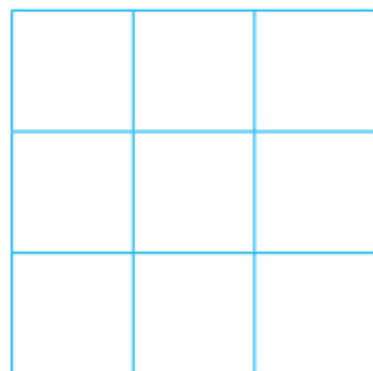
3. $7 + 0 = \square$ $9 + 0 = \square$ $5 + 0 = \square$ $8 + 0 = \square$ $4 + 0 = \square$

$7 - 0 = \square$ $9 - 0 = \square$ $5 - 0 = \square$ $8 - 0 = \square$ $4 - 0 = \square$

4. $2 + \square = 2$ $1 - \square = 1$ $\square + 0 = 6$ $\square - 0 = 3$

5. Намалюй у кожній клітинці таблиці круг, квадрат або трикутник так, щоб у кожному рядку та кожному стовпці були різні фігури.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

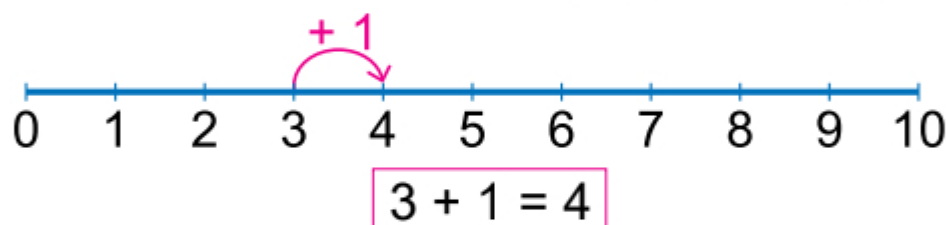

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 1

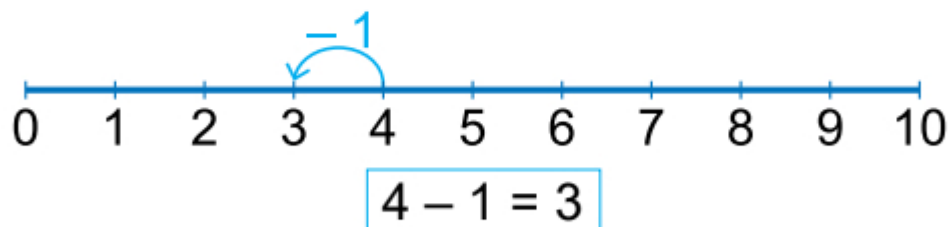
1. Полічи квадрати в кожному рядку. Обчисли. Запам'ятай результати додавання і віднімання числа 1.

$1 + 1 = \square$		$2 - 1 = \square$
$2 + 1 = \square$		$3 - 1 = \square$
$3 + 1 = \square$		$4 - 1 = \square$
$4 + 1 = \square$		$5 - 1 = \square$
$5 + 1 = \square$		$6 - 1 = \square$
$6 + 1 = \square$		$7 - 1 = \square$
$7 + 1 = \square$		$8 - 1 = \square$
$8 + 1 = \square$		$9 - 1 = \square$
$9 + 1 = \square \square$		$10 - 1 = \square$

2. Поясни за малюнками спосіб додати та відняти 1.

Додаючи число 1, дістаємо наступне число.

Віднімаючи число 1, дістаємо попереднє число.

3. $5 + 1 = \square$ $9 + 1 = \square$ $7 - 1 = \square$ $8 - 1 = \square$

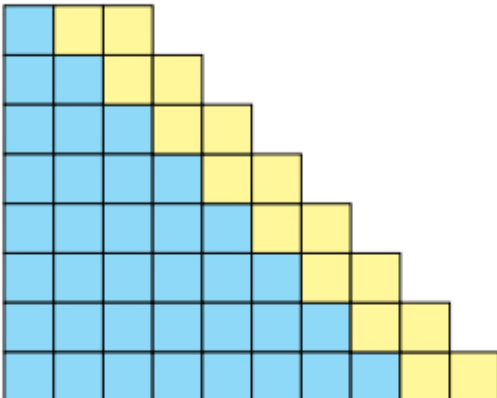
$10 - 1 = \square$ $6 + 1 = \square$ $4 - 1 = \square$ $7 + 1 = \square$

4. $7 + \square = 8$ $4 + \square = 5$ $\square + 1 = 3$ $\square + 1 = 5$

$9 - \square = 8$ $7 - \square = 6$ $\square - 1 = 4$ $\square \square - 1 = 9$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 2. ЗБІЛЬШЕННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА

1. Полічи квадрати в кожному рядку. Обчисли. Запам'ятай результати додавання і віднімання числа 2.

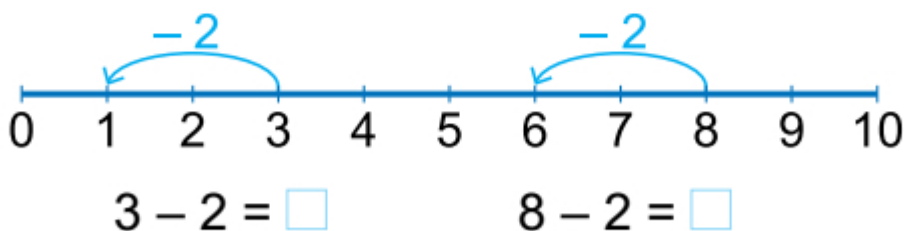
$1 + 2 = \square$		$3 - 2 = \square$
$2 + 2 = \square$		$4 - 2 = \square$
$3 + 2 = \square$		$5 - 2 = \square$
$4 + 2 = \square$		$6 - 2 = \square$
$5 + 2 = \square$		$7 - 2 = \square$
$6 + 2 = \square$		$8 - 2 = \square$
$7 + 2 = \square$		$9 - 2 = \square$
$8 + 2 = \square \square$		$10 - 2 = \square$

2. Виконай додавання, скориставшись числовим відрізком.

Кожне із чисел 1 і 6 **збільшили** на 2.

3. Виконай віднімання, скориставшись числовим відрізком.

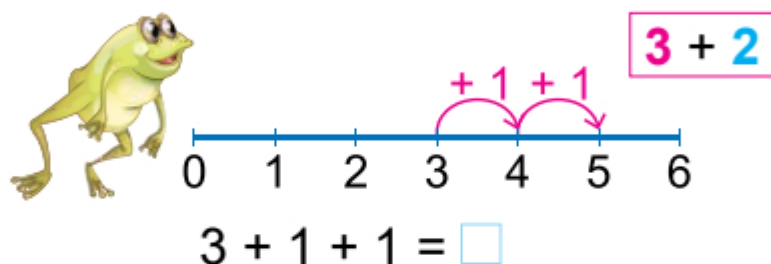
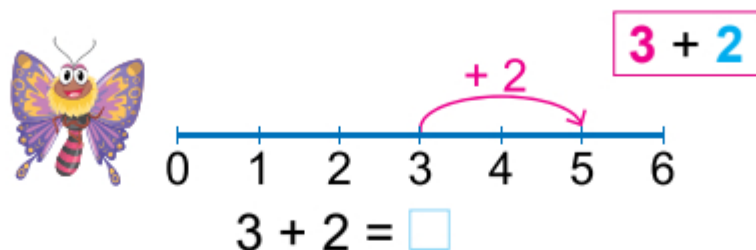

Кожне із чисел 8 і 3 **зменшили** на 2.

4. $5 + 2 = \square$ $7 + 2 = \square$ $9 - 2 = \square$ $4 - 2 = \square$
 $3 - 2 = \square$ $3 + 2 = \square$ $8 + 2 = \square \square$ $7 - 2 = \square$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ

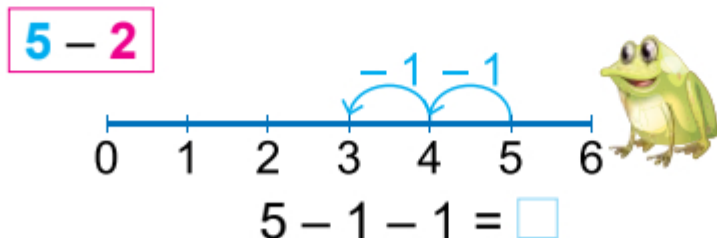
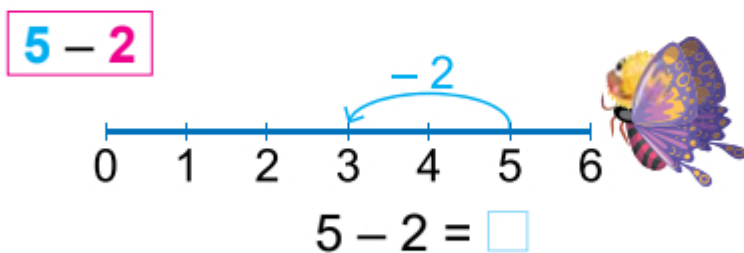
1. Числа можна *додавати частинами*. Поясни, як додали числа метелик і жабеня.

Чий спосіб тобі подобається більше? Познач .

Метелика . Жабеняти .

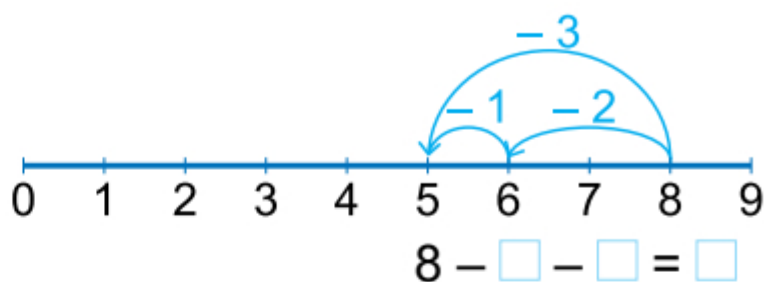
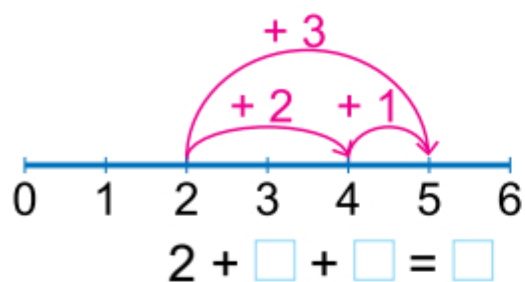
2. Числа можна *віднімати частинами*. Поясни, як відняли числа метелик і жабеня.

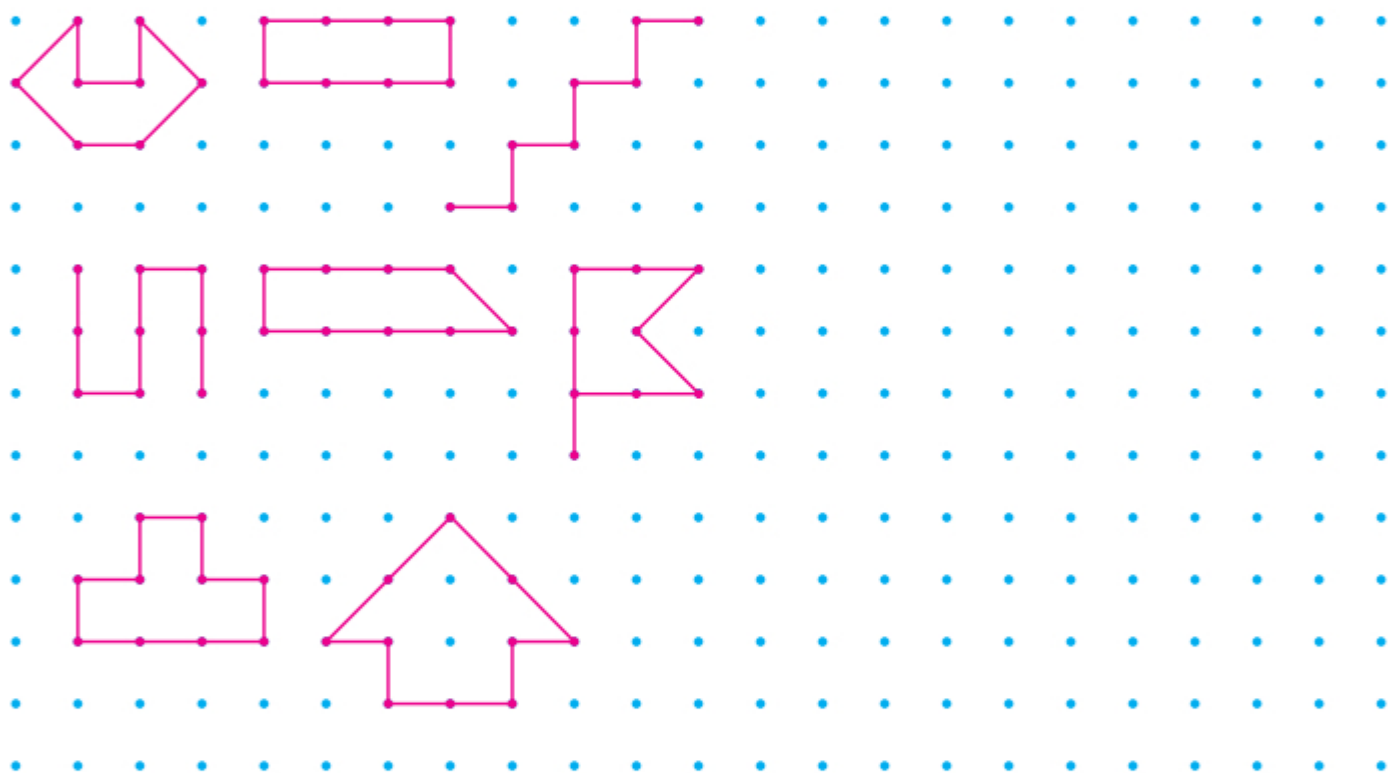
Чий спосіб тобі подобається більше? Познач .

Метелика . Жабеняти .

3. Виконай додавання і віднімання частинами за числовим відрізком. Запиши.

4. Намалюй свої фігури, з'єднаючи по 8, 9 і 10 точок.

5. Подай кожне із чисел 2, 4, 6, 8, 10 як суму двох однакових чисел.

$\square + \square = 2$ $\square + \square = 4$ $\square + \square = 6$ $\square + \square = 8$ $\square + \square = 10$

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

З М І С Т

<i>Любі хлопчики й дівчата!</i>	3
Властивості, відношення і форми об'єктів. Лічба	4
Лічба об'єктів	4
Спільні та відмінні ознаки предметів	6
Трикутник, прямокутник, квадрат, круг	8
Ознаки та властивості предметів. Форма, розмір, колір	10
Між. Угорі. Унизу. На, над, під. Праворуч. Ліворуч	12
Порівняння предметів за довжиною, шириною, висотою	14
Пари і групи предметів	16
Більше, менше, порівну	18
Стільки само. Стільки, скільки	20
Числа від 1 до 10. Число 0	22
Число і цифра 1	22
Число і цифра 2	23
Знаки дій + (плюс), - (мінус). Знак рівності = (дорівнює). Вираз	25
Число і цифра 3. Попереднє і наступне числа	27
Порівняння чисел. Знаки порівняння >, <. Нерівність	29
Число і цифра 4	31
Промінь. Відрізок	32
Склад чисел 2, 3 і 4	33
Число і цифра 5	35
Склад числа 5	37
Число і цифра 6	38
Склад числа 6	40
Компоненти дії додавання	41

Число і цифра 7	42
Склад числа 7	44
Число і цифра 8	45
Склад числа 8	47
Компоненти дії віднімання	48
Число і цифра 9. Склад числа 9	49
Число і цифра 0	51
Число 10. Склад числа 10	52
Замкнені і незамкнені лінії	53
Сантиметр. Довжина відрізка	55
Повторення вивченого	56
Додавання і віднімання в межах 10	57
Числовий відрізок	57
Додавання і віднімання числа 0	58
Додавання і віднімання числа 1	59
Додавання і віднімання числа 2. Збільшення, зменшення числа	60
Додавання і віднімання числа частинами	61

